

Årsrapport 2014

Fylkesmannen i Nord Trøndelag

Innhold

I - Fylkesmannens beretning	Side 3
II - Introduksjon til embedets hovedtall	Side 5
III - Årets aktiviteter og resultater	Side 9
IV - Styring og kontroll i embedet	Side 18
V - Vurdering av framtidsutsikter	Side 23

I - Fylkesmannens beretning

Fylkesmannsembetet i Nord-Trøndelag har hatt et svært aktivt år i 2014. Både eksternt og internt kan vi vise til gode resultater. Vårt samarbeid med alle 23 kommunene er meget godt, og dette er helt avgjørende for at vi skal lykkes. Vi har også tett dialog med Fylkeskommunen og våre nabofylker, særlig gjelder det Sør-Trøndelag.

Arbeidet med kommunereformen har hatt stort fokus i siste halvdel av året, og her er det forventet at vi skal være en aktiv pådriver ovenfor kommunene. Vi samarbeider med KS og har deltatt på en rekke møter. Vi opplever at kommunene tar dette arbeidet seriøst og grundig, og alle har tilfredsstillende framdrift i arbeidet der ulike alternativer blir vurdert. De fleste har også kommet godt i gang med innbyggerinvolvering.

Vi har i flere år arbeidet med å forbedre og samordne planprosessene med bl.a. tidlig involvering. Dette fungerer meget godt, men vi har hele tida fokus på forbedringer slik at konfliktnivået blir så lavt som mulig

Vergemål er dessverre fortsatt problematisk fordi vi ikke har fått verktøy som fungerer tilfredsstillende. Takket være dyktige medarbeidere håndterer vi vergemål på en akseptabel måte, men det fører til at enkelte andre arbeidsoppgaver blir skadelidende.

Vi har hatt stort mediafokus på barnevern i 2014. Dette er et svært komplekst og krevende område som vår avdeling har jobbet godt og grundig med. Økningen av behovet for barnevernstjenester er et stort samfunnsproblem, og vi forventer også å bruke mye ressurser på dette framover. Vi må bidra til at kommunene løser disse utfordringene bedre, men det må også skje en betydelig endring i måten vi organiserer dette på. Her har sentrale myndigheter en jobb å gjøre.

En av våre viktigste oppgaver er skole og barnehage. Mye av ressursene går med til tilsyn og veiledning. Selv om det er knapphet på ressurser, prøver vi å være gode samarbeidspartnere med skolene og barnehagene, og det tas gode initiativ. Et av disse er arbeidet for det sørsamiske språket. Det kan her nevnes at vi i vårt profileringsmateriale nå også har sørsamisk.

Implementering av reindrift i embetet har godt svært bra. Vi har fått en bedre samordning med andre relevante aktører i embetet og næringa gir også positive tilbakemeldinger. Lokalisering av avdelinga på Snåsa fungerer tilfredsstillende.

Landbruket er svært viktig i vårt fylke. Vår landbruksavdeling spiller en meget viktig rolle for denne næringa. Arbeidet med kontroll og tilsyn er krevende, og det vil også framover kreve mye ressurser og arbeid for avdelinga.

I 2014 ble Steinkjerelva friskmeldt for gyro takket være en stor innsats fra miljøvernavdeling gjennom mange år. Det viset at et nytter hvis man tar tak. For øvrig har miljøvernavdelinga svært mange oppgaver å løse. En av de høyst prioriterte er arbeidet med vannkvaliteten i våre vassdrag,

Internt jobbes det kontinuerlig med forbedringer på mange områder. Vi har innført kvalitetssystem, og kommet godt i gang med arbeidet med å finne tidstyver. Kommunikasjon blir viktigere og viktigere, og til tross for at vi kun har en medarbeider på dette feltet, fungerer dette svært godt både internt og eksternt. Vi har også klart å frigjøre noen midler til lokale lønnsforhandlinger, noe som er godt mottatt blant de ansatte.

Sist vinter hadde vi mange naturbaserte kriser. I tillegg til mye vind, hadde vi et undersjøisk ras på Statland, og en stor lyngbrann midt på vinteren i Flatanger der mange hus brant ned. Vår beredskapsavdeling gjorde en meget god jobb i forbindelse med disse hendelsene. Fokus på beredskap blir stadig sterkere i kommunene, noe som vi bidrar med gjennom tilsyn og øvelser.

Vi er inne i ei tid der mange strukturer er til vurdering. Det er svært mange baller i lufta. Det kreves stor klokskap når alle disse ballene skal tas ned. Ikke minst å se sammenhenger og konsekvenser.

Steinkjer 25. februar 2015

Inge Ryan (sign.)

Fylkesmann

II - Introduksjon til embetets hovedtall

Del 2: INTRODUKSJON TIL EMBETETS HOVEDTALL

Samfunnsoppdraget.

Fylkesmannen er Kongens og regjeringens representant i fylket og skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer blir fulgt opp i Nord-Trøndelag. Samtidig har vi også en rolle i forhold til å rapportere tilbake til Storting og regjering om hvordan statlig politikk virker i fylket. Fylkesmannen skal med dette som utgangspunkt virke til det beste for fylket og ta de initiativ som er påkrevd.

Fylkesmannen er en regional statlig samordnende myndighet – med hovedoppgaver innen tilsyn, fagutvikling, veiledning og kontroll.

Visjon

Fylkesmannen skal bidra til et godt, levedyktig og bærekraftig Nord-Trøndelag.

Verdigrunnlag

Vår myndighetsutøvelse forutsetter lokal, regional og nasjonal tillit. Vår samhandling med innbyggere, kommuner og sentrale myndigheter skal derfor være preget av:

Kvalitet

Dristighet

Nytenkning

Respekt

Åpenhet

Presentasjon av embetet

Vi har valgt å organisere vår virksomheten i sju avdelinger, hvorav Reindriftsavdelingen er lokalisert på Saemien Sijte i Snåsa. Resten av organisasjonen har tilhold på Statens hus i Steinkjer. To nasjonalparkforvaltere, med kontorsted i hhv. Lierne og Røyrvik, er tilknyttet embetet gjennom vår miljøvernavdeling.

Fylkesmannen hadde ved utgangen av året 141 ansatte. Av disse var 90 kvinner og 51 menn.

Embetet ledes av Fylkesmann Inge Ryan med Gerd Janne Kristoffersen er assisterende fylkesmann. Embetet var gjennom et omfattende generasjonsskifte i ledergruppen i årene 2012 og 2013. I 2014 har situasjonen vært stabil i ledergruppen. Reindrift ble en del av embetet fra 01.01.14.

Embetet er organisert i syv fagavdelinger, i tillegg til embetsledelsen. Ledergruppen består av:

Fylkesmann Inge Ryan

Ass fylkesmann Ged Janne Kristoffersen

Kommunaldirektør Hans Brattås

Admsjef Roar veiseth

Utdanningsdirektør Randi Segtnan

Landbruksdirektør Kirsten I. Værdal

Reindriftsdirektør Kjell Kippe

Miljøverndirektør Bjørnar Wiseth

Fylkeslege Marit Kverkild *

Velferdsdirektør Erik Stene*

*Sosial-, helse og barnevernsavdelingen har delt ledelse.

Utvalgte Hovedtall for embetet

I og med at kravene til rapportering på nøkkeltall ble endret har vi valgt ut noen egne parametere som vi rapporterer noen nøkkeltall på. Spesielt er det verdt å merke seg den voldsomme økningen i journalposter som har vært ført fra 13 til 14 - noe som er uttrykk for en økning i saksmengden innenfor enkelte rettsikkerhetsområder,

men også vergemål og reindrift. Økningen i årsverk mellom 13 og 14 skyldes i hovedsak helårseffekt vergemål samt at reindrifftsforvaltningen i Nord - Trøndelag ble en del av embetet fra 01.01.14. I tillegg kommer en styrking i bemanningen på bygg- justis og arkiv samt at vi fikk en ny nasjonalparkforvalter i 2014.

	2012	2013	2014
Omtale i media	1960	2347	2522
Innsynskrav OEP	1851	2052	1180
Journalposter	30687	32045	41192
Årsverk pr 31.12	112,25	107,91	116,07
Sykefravær	5,38 %	5,46 %	5,29 %

Samarbeid med andre embeter og virksomheter:

Fylkesmennene i Nord- og Sør-Trøndelag har inngått en samarbeidsavtale, som er fulgt opp gjennom et nært samarbeid mellom embetsledelsen i de to fylkene. Videre er det inngått egne underliggende samarbeidsavtaler mellom avdelingene ved de to fylkesmannsembetene. Våren 2014 gjennomførte vi en felles ledersamling med Sør-Trøndelag i København, der kommunereformen var hovedtema.

Samarbeidet med KS har vært viktig dette året, og da spesielt i forhold til kommunereformen. Det er etablert en felles regional prosjektgruppe for reformen, der også fylkeskommunen og Distriktssenteret deltar sammen med KS. Dette er en svært viktig samarbeidsarena for vår oppfølging av reformen.

Videre er både det såkalte fem fylke-samarbeidet hvor fylkesmennene i Hedmark, Oppland og Møre- og Romsdal deltar sammen med trøndelagsfylkene, samt region nord- samarbeidet av faglig stor verdi.

I 2014 gjennomført vi en samling for lederne av statsetatene i regionen, med relativt god deltakelse. På det administrative området samarbeider vi med Sør-Trøndelag om innføring av elektronisk kvalitetshåndbok (Internkontrollsystem) og rekrutteringssystem. Vi leier ut IKT kompetanse til embetet i Sør-Trøndelag, og har tillegg til samarbeidsmøter et godt samarbeid på arkivområdet.

Det er et løpende nært samarbeid med Fylkesmannen i Sør-Trøndelag om kommunereformen. Det er også etablert kontakt med Fylkesmannen i Nordland. Samarbeidet med Nordland bør utvikles videre i 2015.

I fjor ble, for tredje gang, en felles fylkes-ROS for Trøndelag ferdigstilt; ROS Trøndelag.

ROS Trøndelag ble presentert på en egen regional og kommunal samling for Trøndelag i mai 2014. Ansatte på samfunnssikkerhet- og beredskapsområdet gjennomførte en felles studietur med Sør-Trøndelag til England høsten 2014. De to embetene er videre gjensidig observatører ved større øvelser, og har også avtale om å kunne delta på hverandres beredskapstilsyn med kommunene.

De to fylkene har også en samarbeidsavtale med Landshövdingen i Jämtland om å ha et felles Grenseredningsråd, som samles hvert år. I 2014 var vi vertskap for dette møtet.

Nord-Trøndelag har et svært aktivt LRS-øvingsforum der vi sammen med blålysetatene, Forsvaret og flere andre aktører, bl.a. samarbeider om å ha en stor årlig samvirkeøvelse, som i 2014 ble lagt til Stjørdal der scenarioet var en flyulykke.

Samarbeidene i forhold til samfunnssikkerhet- og beredskap, samt kommunereformen er forankret gjennom den samarbeidsavtalen som kommunalavdelingen har inngått med tilsvarende enheter hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Dette samarbeidet omfatter også ansvarsområdet vergemål. Det er i 2014 avviklet et fellesmøte hvor alle medarbeiderne innenfor disse områdene deltok. Dette vil bli gjentatt i 2015, da slik at også bygg- og justisområdet vil inngå.

Fylkesmennene i Trøndelag arbeider sammen for å etablere en felles ressursportal. Målet med portalen er å bedre arbeidet med bruk av statistikk og analyse, som grunnlag for planlegging og utvikling av pleie og omsorgstjenester. Dette har utviklet seg mye i 2014, og omfatter nå mange flere fagområder. Dette arbeidet har gitt oss mange viktige erfaringer og oppleves som svært nyttig for de som benytter dette tilbudet. Prosjektet bidrar til mere kunnskapsbaserte tjenesteutvikling, og arbeidet vil ha høy prioritet videre.

Barn og unge er en gjennomgående satsing i flere av de oppdrag fylkesmannen har. Dette har stor oppmerksomhet og prioriteres i vårt daglige virke. Det er etablert et konkret og forpliktende samarbeid mellom fylkesmannen i Sør- og Nord-Trøndelag. Dette arbeidet gir oss større mulighet til å kunne jobbe både bedre og mere intensivt med dette temaet, på tvers av fylkene.

Også på miljøområdet er det inngått skriftlig samarbeidsavtale. Det skjedde i desember 2013. Avtalen, som er fulgt opp i gjennom året, beskriver konkrete områder for samarbeid mellom de to avdelingene. I 2014 er det gjennomført fem felles faggruppemøter på områdene forurensning, plan, naturmangfold og vern. I tillegg samarbeides det om konkrete saker. Avtalen gir mulighet for bedre ressursutnyttelse i de to avdelingene. I tillegg har avdelingen i 2014 samarbeidet med Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal i strandsonenettverk. Fra 2015 inngår vi i et felles plannettverk med de samme embedene.

Siden 1996 har miljøvernavdelingen deltatt i tilsynssamarbeid med andre regionale/lokale HMS-etater. Vi har i tillegg hatt samarbeid med Mattilsynet i fem år. I 2014 har det vært gjennomført 13 fellestilsyn i ulike bransjer, der avdelingen har samarbeidet med Arbeidstilsynet, Det lokale el-tilsyn og Mattilsynet. Fellestilsynene har vært gjennomført i bl.a. næringsmiddelindustrien, entreprenører/ byggeplasser og verksteder. Avdelingen har i tillegg vært bidragsyter i en tilsynskonferanse for HMS-etater i Trøndelagsfylkene og Møre og Romsdal. Tilsynssamarbeidet med gjennomføring av felles tilsyn er ressursbesparende, ikke bare for etatene, men også for den kontrollerte virksomheten.

På rovviltområdet har miljøvernavdelingen et tett daglig samarbeid med landbruksavdelingen, og i 2014 har vi etablert et tettere og mer formelt samarbeid med Mattilsynet. Dialogmøter og felles tilsyn er en del av dette arbeidet.

På reindriftsområdet har vi inngått avtaler med Fylkesmennene i Nordland og Sør-Trøndelag om bruk av reindriftsfaglig kompetanse. Bakgrunnen for avtalene er at fylkesmannens reindriftsfaglige ansvarsområde ikke stemmer overens med fylkesgrensene. Samarbeidet fungerer bra i praksis. I tillegg har vi avtale med Fylkesmannen i Nordland om bruk av inntil 30 prosent av jurist, med spesiell kompetanse i forhold til reindriftsjuss.

Oppvekst- og utdanningsavdelingen har et svært utstrakt samarbeid med både andre embeter og eksterne aktører (ca. 30 ulike fora). Mange av oppdragene løses derfor i samhandling med andre.

Ett eksempel på dette er et internasjonalt samarbeid med Reggio Emilia i Italia og deres tilnærming til barns medvirkning og demokrati. Avdelingen var i Italia på studietur høsten 2014 og har dessuten kontakt med RE-nettverket i Norge, Danmark og Sverige. Et konkret resultat av dette ble en spennende demokratikonferanse på Stiklestad i november. RE-filosofien har også blitt tatt inn som et grunnprinsipp i arbeidet på avdelingen.

Avdelingen samarbeider tett med kommunene, fylkeskommunen, HiNT, KS, NHO, fagforeninger og andre embeter om kurs og kompetanseutvikling, fagbrev for ansatte i barnehagen, ulike nettverk og referansegrupper. Den største satsingen dette året var oppstarten av programmet for barnehagemyndighet og skoleeiere, der alle primærkommunene deltar. Dette er i regi av Oppvekstprogrammet der vi er deltar, sammen med KS, fylkeskommunen, NHO og NAV. Andre samarbeid går på å samordne tiltak innen miljø, opplæringstilbud til innvandrere, folkehelse, jf. også det brede samfunnsoppdraget.

Ivaretakelse og utvikling av sørsamisk språk og kultur har hatt høy prioritet i 2014. Fylkesmannen har samhandlet med Sametinget, HiNT, Fylkesmennene i Sør-Trøndelag og Nordland, kommuner, fylkeskommunen, samiske språksentre og Länsstyrelsen i Jämtlands län. Arbeidet har ført til bedre samarbeid og samhandling, samt økt fokus på barn og unge sine rettigheter til opplæring i og på samisk. Et resultat er at det utgis en sørsamisk barnebok tilsvarende «Den første boka mi». Dette har ikke vært gjort på sørsamisk tidligere.

I 2014 har vi også satset på bedre og mere samhandling mellom embedene og internt i embedet. Vi har internt på tvers av avdelingene gjennomført felles folkehelse- og miljøtilsyn i 2 kommuner samt konferanse om miljørettet helsevern. Internt samarbeid om oppfølging av utsatte barn og unge er et prioritert område i 2015.

På landbruksområdet ble det i 2014 undertegnet en samarbeidsavtale med Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Avtalen omfatter blant annet etablering av samarbeidsstrukturer på ledelsesnivå. Mellom fylkesmannsembetene, fylkeskommunene, Innovasjon Norge og næringa representert ved faglagene og Allskog er det etablert et godt samarbeid på området landbruk. Et partssammensatt arbeidsutvalg har etablert møteplasser for felles initiativ for trøndersk landbruk, blant annet Tenkeloft Trøndersk landbruk - en arena for nettverksbygging og utvikling. Det regionale samarbeidet har bidratt til at det har vært mulig å gjennomføre en rekke større utviklingsprosjekter og satsinger i regionen. Trøndelagsfylkene står også sammen om felles handlingsplan for økologisk landbruk, og

satsingen økologisk foregangsfylke melk. Landbruksavdelingen har styrket og formalisert samarbeidet med Mattilsynet, og felles foretakskontroll etableres. De regionale partnerskapene, *Kontaktutvalget for skogbruket* og *Landbruksforum*, benyttes blant annet i strategiske prosesser knyttet til Regionalt Skog- og Klimaprogram og Regionalt Næringsprogram.

Samhandlinga med eksterne aktører opplever vi som god og nyttig, samtidig som det blir stadig viktigere å se alle tiltak i sammenheng. Vi mener bestemt at samarbeidet bidrar til økt kvalitet og regeletterlevelse i sektoren.

III - Årets aktiviteter og resultater

Nord - Trøndelag

I 2014 har mye av Fylkesmannens oppmerksomhet og aktivitet vært knyttet til spørsmål om endringer i struktur og organisering i forvaltningen. Dette gjelder innenfor alle de tre forvaltningsnivåene, flere sektorer innenfor statsforvaltningen og spesielt gjennom vår rolle i oppfølgingen av kommunereformen.

I Trøndelag har de to fylkestingene vedtatt et mandat for utredning av «Region Trøndelag». Det vil si å erstatte dagens to fylkeskommuner med en felles region. Denne utredningen, og det at KMD på høsten bebudet en gjennomgang av organiseringen av fylkesmannsembetene, har gjort det naturlig at våre ansatte tidlig har blitt orientert om disse initiativene og eventuelt kommende prosesser.

Nord-Trøndelag har i perioden 2000 til 2014 hatt en befolkningsvekst på 6,3 prosent. Sør-Trøndelag hadde i samme periode en vekst på 16,5 prosent. Trondheim alene hadde en befolkningsvekst på 22,3 prosent. Ni av Nord-Trøndelags 23 kommuner kunne registrere vekst i samme periode, noe som betyr at det i 14 kommuner var det tilbakegang i folketallet. Stjørdal og Vikna var de to kommunene som hadde størst økning, på henholdsvis 24,4 og 11,7 prosent. Kommunene Leka og Fosnes hadde størst reduksjon i befolkningstallet med henholdsvis 22,1 og 19,1 prosent. Nærøy er den kommunen som i absolutte tall har størst tilbakegang med en nedgang på 289 innbyggere fra 2000 til 2014.

Hovedbildet som kan leses av befolkningsutviklingen i Nord-Trøndelag er at det er vekst på aksene Stjørdal – Steinkjer og i regionsentrene Namsos og Rørvik. Innvandring er avgjørende for folkeveksten i fylket, og uten innvandring vil fylket samlet hatt nedgang i befolkning i hele perioden fra 2000 til 2013. Innvandrerne utgjør nå 6,8 prosent av fylkets befolkning.

Fylkesmannens strategiplan for perioden 2012 – 2015 ble revidert høsten 2013. Etter revideringen ble det fastsatt fem fokusområder for 2014:

- Tilrettelegging for gode lokale prosesser, samt koordinere ulike aktører og interessenter i gjennomføringen av kommunereformen.
- Tettere, tidligere og tydeligere dialog med kommunene i planprosesser for å bidra til vekst og utvikling i Nord-Trøndelag - innenfor rammen av nasjonal politikk.
- Aktiv støtte en mer innovativ offentlig sektor i Nord-Trøndelag med tjenester av god kvalitet.
- Innføre et kvalitetssystem som reduserer embetets sårbarhet.
- Effektivisere arbeidsprosesser gjennom å fjerne unødige tidstyver.

Helhetlig og samordnet ledelse

Ukentlige ledermøte er et viktig verktøy i forhold til å sikre helhet og samordning i embetet. Samtidig har vi hatt en gjennomgang av de interne samarbeidsforumene, som vi kaller ovaler. Gjennomgangen førte blant annet til at vi i 2014 opprettet en egen samfunnsoval. Denne ovalen har som målsetting å være et verktøy for samhandling omkring kommuneplanenes samfunnsdel, kommunereform, folkehelse, GIS, klima og andre viktige samfunnsområder på tvers av avdelingene.

Tidstyver

I arbeidet med å identifisere interne og eksterne tidstyver har vi kjørt prosesser i alle avdelinger. Som en del av oppfølgingen av de interne tidstyvene er det gjennomført tiltak innenfor IKT området. Vi har utviklet korte kurs for å øke kompetansen på støtteverktøy. Videre har vi jobbet med språk i brevmalen gjennom er nytt klarspråkprosjekt i 2014.

I året som har gått har vi hatt opplæring på metodikken «Kontinuerlig Forbedring», som bygger på LEAN-filosofi. Hensikten med dette har vært todelt; kvalitetssikre og effektivisere arbeidsprosesser.

Det er gjennomført KF-tiltak både på arbeidsprosesser internt i avdelinger, men også på tiltak som berører flere avdelinger. Det å gjennomføre KF-prosesser på tvers av avdelingene har en egenverdi også i forhold til å bygge en mer helhetlig forståelse og kultur.

Kommunereformen - en sentral oppgave

Oppfølging av Stortingets vedtak av 18.juni 2014 om gjennomføring av kommunereformen har stått svært sentralt i embetet i 2014. Fylkesmannen gjennomførte oppstartsamling for alle kommunene, hvor alle formannskapsmedlemmer var invitert, 6.september 2014.

Det er utarbeidet en prosessplan, og vi har prosjektorganisert embetets arbeid med reformen. Vi har lagt vekt på å etablere et godt regionalt samarbeid. Dette er gjort gjennom en egen arbeidsgruppe hvor Fylkeskommunen, KS og Distriktsenteret deltar. Fylkesmannen vil understreke at våre samarbeidspartnere bidrar svært positivt i dette arbeidet med utgangspunkt i de ulike rollene aktørene har.

Vi har vært aktive overfor kommunene og har vært representert i en rekke møter med kommunene enkeltvis, og/eller i fellesmøter mellom kommuner regionalt. Kommunereformen har også vært hovedtema på flere konferanser for kommunene i fylket. Eksempler på dette er konferansene i forbindelse med framlegging av kommuneproposisjonen og statsbudsjettet.

Fylkesmannen konstaterer at alle kommunene i fylket har «tatt ballen» og at de har igangsatt sitt arbeid med reformen. Samtlige kommuner har tatt stilling til hvilke alternativ de ønsker å følge opp videre gjennom fastlagte prosesser og/eller utredninger. Kommunenes arbeid så langt vil være et godt grunnlag for den videre oppfølging av reformen i 2015.

Kommuneøkonomi

Fylkesmannens hovedinntrykk er at kommuneøkonomien i fylket er utfordrende, men under kontroll. Det er en noe svakere tendens de siste to årene. For flere av kommunene er driftsmargin og utvikling på frie fond ikke bærekraftig på lengre sikt. På den andre siden ser vi at kommunene arbeider godt med balansering i etterkant av underskuddsår. Kommunene melder i sine plandokumenter at det blir trangere i årene fremover. Dette skyldes varslet endring i inntektsvekst, skattesvikt/utføling skatt, reduksjon i fondsmidler og endring i reglene for regnskapsføring av premieavvik og momskompensasjon. Nord-Trøndelag har for tiden en kommune i ROBEK-registeret.

Fylkesmannen legger stor vekt på å bruke veiledning og bistand som verktøy for å sikre at antall kommuner i ROBEK skal forbli lavt.

For mange småkommuner viser det seg vanskeligere å rekruttere og beholde tilstrekkelig kvalifisert personell for å dekke krevende og kritiske funksjoner i lokalsamfunnene. Mangelen på kvalifiserte fagfolk, og sterk avhengighet av enkeltpersoner i små fagmiljø, kan på sikt vise seg å bli vel så truende for bosetting og levekår i distriktene som vanskelig kommuneøkonomi.

Barns oppvekst og utvikling

Vi mener embetet oppfylder samfunnsoppdraget om å sikre helhetlig ivaretagelse av barnets oppvekst og utvikling, slik at det enkelte individ skal få de beste forutsetninger for å kunne mestre sine liv og delta i det norske samfunnet.

Når det gjelder intern koordinering av arbeidet for barn og unge, er det fortsatt rom for forbedringer. Av den grunn vil vi derfor jobbe videre med dette i 2015. Tilsyn er gjennomført i samsvar med aktivitetskrav. Dette omfatter blant annet felles nasjonalt tilsyn med temaet «*skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen*» og omfattende veiledning i den forbindelse. Embetet har hatt særskilt fokus på kommunenes arbeid med å ivareta flyktningenes rettigheter etter introduksjonsloven.

Barnevern har hatt et stort fokus i 2014. Gjennom en omfattende tilsynssak i Midtre Namdal har barnevernet blitt gjenstand for betydelig oppmerksomhet lokalt, regionalt og nasjonalt. Oppfølgingen av tilsynssaken har også ført til betydelig oppmerksomhet på andre tema som berører barn og unge. Fylkesmannen er fornøyd med at fokuset handler om at flere aktører, utover barnevernet, må bidra for at barn og unge skal sikres gode oppvekstmuligheter. Vi konstaterer at oppmerksomheten har ført til engasjement og eierskap i kommunene, noe som er en forutsetning for å lykkes i arbeidet.

En viktig innsats i året som har gått har vært å øke kompetansen i saksbehandling og forvaltning i kommunene. Vi har derfor, i samarbeid med KS, bestilt studietilbud fra Høgskolen i Nord-Trøndelag - der de har levert tilbud tilpasset de behov vi har i fylket. Dette er gjort på bekostning av å arrangere enkeltkurs/dager, som vi erfarer skaper liten varig endring.

Hele 50 studenter fra de kommunale helse- og omsorgstjenestene sammen, med ansatte fra NAV, har derfor startet opp og slutfører dette i 2015. Som en del av dette skal det følges opp med etablering av

kompetansenettverk i de ulike tjenesteområdene i fylket. Dette er et viktig bidrag med tanke på å sikre rettsikkerheten for de som trenger denne type hjelp og tjenester.

Vi ser, av våre embetsoppdrag, at barn og unge fremheves spesielt. Gjennom vår samlede virksomhetsinnsats registrerer vi at det skjer mye, med tiltak fra mange ulike aktører. Vår erfaring er imidlertid at det, for barnefamilier som spesielt har behov for hjelp fra mange, blir noe uoversiktlig og krevende - og ofte personavhengig. Vi mener det er rom for forbedring og forenkling - slik at den hjelp og bistand som behøves gis samtidig.

I året som har gått har vi derfor vært spesielt oppmerksom på vår egne innsats, med vekt på å prioritere tverrfaglighet. I 2014 prioriterte vi å gjennomføre tverrfaglig tilsyn på tjenester til familier med barn/unge, som omhandlet både helse, nav og barnevern i kommunene. Erfaringene med dette er gode, og vi viderefører dette i 2015.

Nasjonale miljømål

Fylkesmannen har et delansvar for å følge opp de nasjonale miljømålene. Det er Miljødirektoratet som har faglig instruksjonsmyndighet og styringsansvar for Fylkesmannen på miljøområdet. Dette innebærer at direktoratet blant annet har rett til å instruere Fylkesmannen i prioriteringen av ressurser og oppgaver innenfor miljøområdet. Fylkesmannens innsats er en forutsetning for å kunne gjennomføre regjeringens politikk på miljøområdet.

Fylkesmannens rolle og hovedfunksjoner på miljøområdet er følgende: regional samordningsmyndighet, initiativrolle, informasjonsknutepunkt og miljøkunnskap, myndighetsutøver, innsigelsesmyndighet, samt veiledning og rådgivning.

Følgende tema/fagområder er prioritert: klima, vannforvaltning, ivareta miljøhensyn i planprosesser etter plan- og bygningsloven og andre større utbyggingssaker, kunnskapsgrunnlaget, tilsyn, skipsverft og frivillig skogvern.

Fylkesmannen fikk nok en nasjonalparkforvalter tilknyttet i 2014, da forvaltningsknutepunktet for Byrkjæ/Børgefjell nasjonalpark ble lagt til Nord-Trøndelag. Med dette er det to nasjonalparkforvaltere som tilhører embetet. De har til daglig tilhold i Lierne og Røyrvik, men har to kontordager på Statens hus i Steinkjer annenhver uke.

I desember ble det opprettet fem naturreservat i Nord-Trøndelag. Det er med dette tatt vare på verdifull nordtrøndersk natur.

Stor økning i saksmengden

Innenfor sosial-, helse og barnevernsområdet opplever vi en stadig økende mengde av enkeltsaker. Vi har merket oss overordnet myndigheters forventning til økt fokus på rettsikkerhetsoppgaver, og dette er således en helt sentral del av vårt arbeid. Det har i de siste år vært betydelig vekst i antall saker på førerkortområdet. Fra å ha brukt om lag ett årsverk på dette arbeidet, brukes det nå om lag tre årsverk. I tillegg til vekst generelt, ser vi også at vårt tette samarbeid med politiet har medført at vi har fått langt flere saker med stor kompleksitet. Dette er positivt for området, men synliggjør også hvor omfattende arbeidet er.

Vi erfarer videre at det er noen utfordringer knyttet til ulike aktørers forhold til, og bruk, av opplysningsplikten når barn og unge lever i spesielt vanskelige forhold. Her er loven klar på plikten den enkelte har, men i praksis registrerer vi at oppmerksomheten ikke er god nok. Dette har kommet til syne både gjennom enkeltsaker og i andre tilsynssaker. For å bedre dette jobber Fylkesmannen aktivt med å opplyse, gi råd og følge opp aktørene i forhold til dette tema. Konkret tar vi dette opp på fagsamlinger, ledermøter med både kommuner, NAV, spesialisthelsetjeneste mfl.

I 2014 har vi sammen med fylkesmennene i Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal gjennomført regionale tilsyn med spesialisthelsetjenesten med tema forebygging av selvmord. Tema ble valgt ut fra at det i alle de tre fylkene er meldt om relativt mange selvmord fra spesialisthelsetjenesten i 2012 og 2013.

Landbruket – viktig næring i regionen

Fylkesmannen har ansvaret for å følge opp de nasjonale målene i landbrukspolitikken i vår region, og har både utviklings og forvaltningsoppgaver. Fylkesmannen ivaretar det regionale forvaltningsansvaret for at de økonomiske og juridiske virkemidlene blir benyttet i samsvar med gjeldene regelverk. I dette inngår også forvaltningskontroll i kommuner og gjennomføring av foretakskontroller. Fylkesmannen er kompetansesenter på landbruks- og matområdet og leder arbeidet med Regionalt bygdeutviklingsprogram, som legger føringer for prioritering av virkemidler som forvalters regionalt. Vi mener landbruksavdelingen oppfyller samfunnskravet og

bidrar aktivt gjennom å fylle ulike roller regionalt for å nå nasjonale landbrukspolitiske mål. Avdelingen har hatt et betydelig utviklingsorientert fokus. Dette skal føres videre i 2015, i tillegg til at behovene tilsier prioritering av mer ressurser til kontrollvirksomhet.

OMTALE OG VURDERING AV DE ENKELTE SEKTOROMRÅDER

LANDBRUK:

Skogtiltak i klimasammenheng, infrastrukturtiltak for økt konkurransekraft

Fylkesmennene skal gjennom Regionale skog og klimaprogram bidra til oppfølging av regjeringens prioritering av skogtiltak i klimasammenheng, og aktivt arbeide for å videreutvikle privat og offentlig infrastruktur for å bidra til næringsutvikling og konkurransekraft. Ved inngangen til 2014 sto skogbruket i Nord-Trøndelag ovenfor en kritisk situasjon på grunn av store ødeleggelse av storm høsten 2013. Både eldre produksjonsskog og yngre bestand fikk hard medfart. Store mengder stormfelt skog, i til dels områder med dårlig vegdekning, utgjorde en betydelig klimamessig utfordring. Dersom man ikke lyktes med å drive ut virket, ville akkumulert karbondioksid bli frigitt gjennom forråtning.

Fylkesmannen har over flere år hatt et nært samarbeid med skognæringa i Trøndelag med sikte på økt avvirkning og høyere andel lokalt virke til industrien for å bedre konkurransekraften. Utfordringene man stod ovenfor ved inngangen til 2014 med store stormskader, gjorde at det var nødvendig å tilpasse arbeidsinnsats og virkemidler for å legge til rette for at ressurser ble tatt vare på. Tilpassingene omfattet i første rekke tilskudd til skogsveger og virkemidler tilpasset drift i vanskelig terreng. Det ble også søkt og innvilget kr 3,0 millioner kroner i ekstra virkemidler til skogsveger fra Landbruksdirektoratet. Det er også iverksatt ekstraordinære tiltak for å bistå kommunene med å ferdigstille arbeidet med hovedplaner for skogsbilveger.

Innsatsen har gitt konkrete resultater. Avvirkingen i Nord-Trøndelag økte med 25 % fra 2011 til 2013, mens økningen i 2014 alene utgjør 20 %. Det er stor interesse for å investere i skogsbilveger, og dette gir stor etterspørsel etter virkemidler. For å sikre fortsatt høg avvirkning av lokalt virke for å bedre konkurransesituasjonen for industrien i regionen, er det i 2015 viktig å fortsette et systematisk arbeid med oppfølging av hovedplaner for skogsbilveger.

Næringsutvikling og innovasjon, arenaer for samspill mellom FoU, næringsliv og forvaltning

Fylkesmannen skal legge til rette for næringsutvikling og innovasjon, samarbeide med det regionale partnerskapet og bidra synergier mellom verdikjeder i landbruket og andre sektorer. Videre er det et mål å etablere gode arenaer for å styrke spillet mellom landbrukets forskningsinstitutter, næringsliv og forvaltning. På disse områdene har landbruksavdelingen i 2014 utgjort en forskjell. Siden 2009 er det gjennom arbeidet Grønn FoU i Midt-Norge arbeidet med å bidra til økt forskningsinnsats ut fra regionale behov. Parallelt er det tatt initiativ til å igangsette et innovasjonsprogram. I løpet av første halvår 2014 er det slutført en programplan for Landbruk21 Trøndelag. Gjennom anvendelse av forskningsbasert kunnskap skal programmet legge grunnlaget for store felles løft gjennom samarbeid om utfordringer, løsninger og prioriteringer. Et interimsstyre for innovasjonsprogrammet ble opprettet høsten 2014, med nasjonale og regionale aktører fra forskningsinstitutter, næringsliv og forvaltning. Oppgaver i interimperioden vil være nasjonal og regional forankring av programmet, eierskap og organisering av virksomheten, samt utvikling av forretningsmodell.

Landbruks- og Matdepartementet nedsatte i 2013 en arbeidsgruppe, som fikk i mandat å utrede grunnlaget for et kompetansesenter for midtnorsk landbruk. Dette for å bidra til bedre samarbeid og merverdier som bedre utdanning, økt innovasjonsevne, bedre kunnskapsformidling og mer effektiv drift. Arbeidsgruppen anbefaler etablering av et regionalt kompetansesenter knyttet til Høgskolen i Nord-Trøndelag. Fylkesmannen mener at en samlokalisering i et regionalt senter vil ha stor betydning for næringa. Tenkningen er den samme som legges til grunn for fusjon og samlokalisering av institutter og utdanning ved NMBU på Ås. For Midt-Norge vil det ha stor betydning å ha en sterk regional aktør og drivkraft som et kompetansesenter av samarbeidende aktører kan representere. Fylkesmannen har bidratt aktivt i arbeidsgruppen, og dette følges videre opp i 2015, blant annet gjennom å bidra i dialog med interimstyret for Norsk institutt for bioøkonomi.

Reduksjon av klimautslipp og bidrag til helhetlig vannforvaltning

Arbeidet med å redusere klimautslippene og bidra til klimariktig tilpasning av jordbruket er prioritert i 2014, det samme gjelder også arbeidet med en helhetlig vannforvaltning. Miljøvirkemidlene i jordbruket skal stimulere til god forvaltning slik at produksjonspotensial, miljøgoder, biologiske verdier og opplevelseskvaliteter sikres. I

dette ligger også bidrag som sikrer mindre avrenning og bedre vannkvalitet gjennom redusert erosjon og næringsavrenning og redusert bruk av plantevernmidler. For 2014 ønsket Fylkesmannen ytterligere å spisse tiltakene og virkemidlene, for å sikre at innsatsen rettes mot områder hvor det oppnås størst miljømessig effekt. Tilskuddene til utsatt jordarbeiding ytterligere differensiert å stimulere ekstra i vassdrag med særlige miljøutfordringer. Hotran-vassdraget i Nord-Trøndelag, har et nedbørsfelt som favner et område med meget intensiv husdyrproduksjon. For dette området er det utformet målrettede og stedsspesifikke virkemidler, som blant annet stimulerer til vårpløying, etablering av grasdekte vassveier og miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel når det gjelder både spredetidspunkt og spredemåte. Også arbeidet med å stimulere til økt økologisk produksjon og forbruk er prioritert i 2014. Hovedsatsinga er knyttet til foregangsfylke økologisk melk, hvor det er etablert bedre og mer målrettet rådgivning. I tillegg er det prioritert å bruke ressurser på Økouka og Trøndersk Matfestival, som arenaer for kunnskapsspredning til forbrukere og profileringsarena for økologisk mat.

Reindrift

To oppgaver har vært sentrale for fylkesmannen i 2014; integrering av reindrifftsforvaltningen i embetet og dialog/samhandling med reindrifftsneringen.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har lykket godt med integreringen av reindrifftsforvaltningen i embetet. Det er utviklet et bra samarbeid opp mot andre avdelinger, noe som er en styrke spesielt på plansiden.

Vi opplever den løpende dialogen og samhandlingen med reindrifftsneringen som god, selv om det er et forbedringspotensial ift at vi bør være godt synlige på de praktiske arenaer (gjerder, befaringer mv). Vi har også lykket bra med å skape arenaer der vi inviterer reindrifftsutøverne til informasjon og diskusjon; bl.a halvårlege møter med alle siidaandelene og en todagers reindrifftskonferanse. Vi har nå også fått på plass dialogforum med deltakelse fra Sametinget og NRL/Reinsamelaget. Første møte er berammet til mars 2015. Vi arbeider nå med i tillegg å etablere formelle fora der fylkesmannen samlet møter de enkelte reinbeitedistriktene.

Reintallet i Nord-Trøndelag godt tilpasset tilgjengelige beiteressurser. Dette gjelder for alle reinbeitedistriktene. Samla reintall pr 31. mars 2014 var på 14130 (ukorrigerede tall). Høyeste godkjente reintall samlet for reinbeitedistriktene er 15900. Reintallet er stabilt over tid. Slaktevektene både for kalv og voksne dyr er gode og stabile over tid. Variasjoner mellom år kan i stor grad tilskrives årlige variasjoner i klimatiske forhold. Det er ut fra dette i liten grad behov for spesielle tiltak for å sikre økologisk bærekraft i reindrifften i Nord-Trøndelag. Økologisk bærekraft er også grunnlaget for den økonomiske bærekraften. Reindrifften i Nord-Trøndelag er økonomisk robust, og fremst i landet mhp lønnsomhet.

Det er ikke registrert brudd på bruksregler, med unntak av at ett distrikt har noen få rein over godkjent øvre reintall pr 31.03.2014. Beitebruksreglene for et reinbeitedistrikt ble tilsidesatt av Jordskifteretten i 2013. Denne delen av bruksreglene er derfor satt ut av funksjon. Fylkesmannen har som mål å starte en prosess der vi bidrar til at reinbeitedistriktet kommer i gang med utarbeidelse av nye beitebruksregler.

En stor del av reindrifftsavdelingens samlede ressursbruk er knyttet opp til dette resultatområdet.

Avdelingen opplever det som en styrke at vi, som del av fylkesmannsembetet, kommer tettere på de kommunale planprosessene, ift det som var tilfellet før omorganiseringen av reindrifftsforvaltningen. Over tid vil dette føre til behov for færre innsigelser til kommunale planer. Vi opplever det imidlertid som konfliktskapende at også Sametinget har innsigelseskompetanse i forhold til reindrift. Sametinget oppfattes å ha dårligere rutiner for samhandling med kommunene i planprosesser. Landbruksdepartementet er gjort oppmerksomme på dette forholdet, og er bedt om å komme med presiseringer av hvilket ansvar henholdsvis fylkesmann og Sameting har i slike saker.

Arealbrukskartene for fem av seks reinbeitedistrikter ble ferdig oppdaterte og gjort tilgjengelige i 2013/14.

Fylkesmannen registrerer at det er arbeid på gang å utvikle arealplanene som et bedre verktøy i planleggingen, f.eks. ved å utarbeide såkalte «inngrepskart». Det oppleves imidlertid som om det i liten grad er avklart hvilke roller og ansvar de ulike aktørene (Fylkesmannen, Landbruksdirektoratet, Skog og Landskap) skal ha.

Det er for dårlig progresjon i reinbeitedistriktenes arbeid med å få på plass reviderte distriktsplaner. Bare et distrikt har utarbeidet distriktsplaner iht ny reindrifftsloven. Flere distrikter har imidlertid meldt at de vil revidere planene i 2015. Reindrifftsavdelingen vil følge opp denne saken nært.

Det oppfattes som sterkt frustrerende at det ennå ikke er enighet om ny reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige. Fylkesmannen vedlikeholdt i 2014 grensegjerdet i Børgefjell i tråd med oppdraget som etter hvert kom

fra Landbruks- og Matdepartementet. Det har i ettertid vært møte mellom fylkesmennene og Sametinget i Sverige og resultatet fra denne kontakten er formidlet til departementet.

Miljø:

Klima er et av de viktigste temaene som miljøvernforvaltningen arbeider med. Miljøvernavdelingen har overfor kommunene og andre satt fokus på den nye retningslinjen for samordnet bolig-, areal og transportplanlegging. Dette er et viktig verktøy som brukes i vår behandling av saker etter plan- og bygningsloven. Vi er i tillegg pådriver for at kommunene skal reviderer sine klima- og energiplaner. Innsatsen med klima bør intensiveres både i miljøvernavdelingen og i embetet for øvrig.

Arbeidet med vanddirektivet er en prioritert oppgave, som følges opp av miljøvernavdelingen. Det gjenstår noe forvaltningsplanarbeid med beskrivelse av overvåkingsprogrammet, samt å enes med NVE om hvilke vannforekomster som bør fastsettes som «endelige sterkt modifiserte vannforekomster» samt konkrete miljømål og forslag til tiltak i disse. Vi er i rute mht. forventet framdrift. Regulerte vannforekomster er ikke tilstrekkelig behandlet i forvaltningsplanen. Det ligger an til en andregangs høring av vannforvaltningsplanen etter at det er jobbet mer grundig med dette temaet.

Det brukes en del ressurser på arbeidet med frivillig skogvern. I desember 2014 ble fem naturreservat opprettet i Nord-Trøndelag. I tillegg er arbeidet med marin verneplan for to områder startet opp i 2014. Det er utført mye arbeid med kartlegging og bekjemping av fremmede arter, bl.a. gjennom et fellesprosjekt med Statens vegvesen. Arbeidet har i 2014 også omfattet fjerning av fremmede arter i utvalgte verneområder.

Å sikre miljøhensyn i saker etter plan- og bygningsloven er også en prioritert oppgave for miljøvernavdelingen. Vi opplever at det også i vårt fylke er press på utbygging i strandsonen. Avdelingen bruker, med rette, mye ressurser på ivaretagelse av miljøhensyn i arealsaker. Vi legger vekt på dialog med kommuner og tiltakshavere, og å være «tidlig og tydelig» i prosesser. Vi forsøket i stor grad å gjennomføre befaringer, ved behov. Vi opplever antall dispensasjonssaker i Nord-Trøndelag som relativt stort.

Omfanget av saker til behandling i 2014 var:

80 forhåndsuttalelser til reg.planer, uttalelser til 96 reguleringsplaner, uttalelser til 10 kommunedelplaner, uttalelser til fire kommuneplaner, 350 disp. saker til behandling, en dispensasjonssak påklagd, samt innsigelser til tre kommuneplaner.

Generelt utfordres vi på kunnskapsgrunnlaget i saksbehandlingen i arealbruk-/innsigelsessaker. Kartlegging av verdier for biologisk mangfold, landskap og friluftsliv styrker vårt grunnlag for å kunne ivareta miljøhensyn på saksområdet, og tildelingen av fagmidler fra Miljødirektoratet betyr mye for kunnskapsgrunnlaget.

Samarbeidet med grunneiere og Jordskifteretten om ny grensegang for en del verneområder har holdt fram i 2014. Dette vil resultere i klare grenser for våre verneområder.

Rovdyrforvaltningen er stadig ressurskrevende i Nord-Trøndelag, men sommeren 2014 var roligere enn tidligere. Tildelte fkt-midler (forebyggende og konfliktdempende tiltak) er forsøkt forvaltet iht. ordningens hensikt, med fokus på rovdysikre gjerder og tidlig nedsanking. Bruk av omstillingsmidler er aktuelt i vårt fylke. Det er uttalt fra statssekretæren i KLD at rovdyrforliket i Stortinget står ved lag. Dette er formidlet i offentligheten, noe som har vært avklarende i den nordtrønderske debatten, og har bidratt til å gjøre vårt arbeid noe enklere.

Fylkesmennene skal følge opp tilsynsstrategien for forurensningstilsynet ved å gjennomføre risikobasert tilsyn. Det skal legges vekt på rask og streng oppfølging av alvorlige brudd, flere uanmeldte tilsyn, tips skal følges opp, og forventninger og tilsynsresultater skal formidles. Miljødirektoratet har med utgangspunkt i dette fastsatt en forventning om ressursbruk på 1,5 årsverk på forurensningstilsyn i 2014. Forventningen ble innfridd ved at miljøvernavdelingen i 2014 brukte 1,8 årsverk på tilsyn, noe som er en økning fra foregående år. Virkemidlene tvangsmulkt og anmeldelse skal brukes i tilsynsarbeidet. Ett av våre tilsyn i 2014 ledet til anmeldelse, noe som er i samme omfang som tidligere år.

Oppvekst og Utdanning:

Prioritert område i 2014 er tilsyn og veiledning til skoleeiere og kommunen som barnehagemyndighet. Avdelingen gjennomførte 19 tilsyn i 2014, derav to i samarbeid med andre avdelinger (folkehelse). Dette utgjør et betydelig tilsynstrykk.

Vi gjennomførte felles nasjonalt tilsyn i seks kommuner. Dette omfatter også betydelig veiledning i forkant av tilsynene. I tillegg elleve øvrige/egeninitierte og hendelsesbaserte tilsyn; herav fem på kommunen som

barnehagemyndighet og to på introduksjonsloven.

På barnehageområdet ble tre tilsyn gjennomført som en «turne» i tre kommuner våren 2014. Dette ble både effektivt og bidro samtidig til at tilsynene ble gjennomført mest mulig likt i disse kommunene. Avdelingen brukte samlet mindre tid og ressurser på tilsynene samtidig med at kommunene fikk god veiledning og oppfølging. Denne måten å gjennomføre tilsyn på ønsker avdelingen å videreføre i 2015.

Avdelingen har i 2014 fått mange forespørsler om veiledning på både kommune- og skolenivå, noe som har vært godt mottatt. Vi har vært ute på ti slike oppdrag i 2014 – også på enkeltskoler. Dette ser vi bidrar til bedre regelforståelse og regeletterlevelse – noe som kommer elevene i NT til gode.

Fylkesmannen har i 2014 også gjennomført tilsyn med kommunenes folkehelsearbeid i to kommuner. Dette har vært et samarbeid på tvers av flere avdelinger (OU, SHB, kommunal, landbruk og miljø). Selve tilsynet ble gjennomført med representanter fra OU og SHB.

Tiltak for økt kvalitet i barnehage og skole

I 2014 ble det igangsatt et omfattende program for skoleeier og barnehagemyndighet i fylket i regi av Oppvekstprogrammet. Programmet gjennomføres med fire samlinger med mellomarbeid. Alle primærkommuner i fylket deltar, og vi ser allerede nå en effekt ved at kommunene er godt i gang med å ta tak i egne utfordringer. Dette skjer ved at kommunene foretar analyse av egen virksomhet og utarbeider tiltak ut fra denne.

Tilbakemeldinger viser at dette har stor betydning for kvalitetsutvikling av sektoren i fylket. Avdelingen har i 2014 gitt ut fire elektroniske nyhetsbrev som distribueres til alle kommuner, skoler og barnehager i fylket. Nyhetsbrevet har hatt fire hovedoppslag: En fellessak for skole/barnehage, en skolesak, en barnehagesak og en om voksenopplæring. I tillegg har vi tatt med lenker til aktuelle tema. Nyhetsbrevet har blitt godt mottatt og videreføres i 2015.

Fylkesmannen har i 2014 hatt et særlig fokus på sørsamisk. Den 7. februar ble det gjennomført et samarbeidsmøte mellom HiNT, Fylkesmennene i Nordland og Sør- og Nord-Trøndelag, fylkeskommunene i Nord- og Sør-Trøndelag, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Gaaltje, Gielem Nastedh. Møtet hadde som mål å styrke opplæringa i sørsamisk språk og kultur. Resultatet ble blant annet en ny sørsamisk bok (Den første boka mi). Boka er under utarbeidelse. I tillegg besøkte vi Sametinget både i Karasjok og Kautokeino, for å avklare roller og oppgaver samt hvordan ivareta de to forvaltningskommunene i fylket i forbindelse med den pågående kommunereformen.

Oppvekst og utdanning har bidratt aktivt i embetets satsning på innovasjon gjennom:

- Veiledning før og etter felles nasjonalt tilsyn (FNT) Metodikk i nytt FNT legger opp til veiledning av alle kommuner i forkant av tilsyn. Tilsynsplan er oppsatt ut 2017 og kommunene kan få veiledning over lang tid både i forkant og i etterkant av tilsyn. Dette har stor effekt på regelforståelse og regeletterlevelse. Avdelingen har gjennomført veiledning på kommunenivå, rektornivå og skolenivå. OU mottar stadig gode tilbakemeldinger på metodikk og utførte oppdrag.
- Våren 2014 gjennomførte vi tilsynsturne på barnehagefeltet med tre kommuner i løpet av tre dager. Effektiv bruk av ressurser og kvalitetssikring ved at tilsyn gjennomføres mest mulig likt.
- I 2014 har avdelingen sendt ut fire elektroniske nyhetsbrev med tema fra barnehage, opplæring og voksenopplæring. Disse har blitt godt mottatt.
- Arbeidet med sørsamisk språk og kultur har blant annet resultert i en sørsamisk barnebok.

Kommunal:

Nasjonal politikk formidles primært gjennom veiledning via telefon, møter, forhåndsuttalelser og høringsuttalelser. I de tilfellene kommunene fremmer forslag til planer i strid med nasjonal politikk, bruker vi hjemmelen til å fremme innsigelser. Fylkesmannen har i 2014 hatt én plankoordinator i kommunalavdelingen som har koordinert alle uttalelser i plansaker fra embetet.

I 2014 ble det fremmet innsigelse mot fire av 96 reguleringsplaner, samt tre oversiktsplaner.

Fylkesmannen selv gjennomfører mekling i arealsaker der det er fremmet innsigelser som kommunen ikke vil ta til følge. I 2014 ble det holdt to meklingsmøter hvorav begge har resultert i en løsning, uten at saken måtte sendes til departementet for avgjørelse.

Fylkesmannen samordner behandling av plansakene internt gjennom en egen plangruppe. I tillegg driver embetet sammen med fylkeskommunen et planforum i fylket. Her deltar også vegkontoret, statens kartverk,

fiskeridirektoratet og reindriftsforvaltningen. Ved utgangen av 2014 ble regionalt planforum etablert i Nord-Trøndelag.

Sammen med fylkeskommunen arrangerte vi høsten 2014 den årlige samlingen for planleggerne i kommunene.

Det ble i samarbeid med Kartverket holdt seks samlinger for alle kommuner i Nord-Trøndelag med mål å heve kompetansen innen matrikkelloven og plandelen av plan- og bygningsloven. Nesten samtlige kommuner deltok på samlingene.

Høsten 2013 ble det igangsatt et prosjekt med mål om å effektivisere plansaksbehandlingen, og sluttrapport fra prosjektet ble levert våren 2014. Prosjektet ble gjennomført i nært samarbeid med Fylkeskommunen, Statens vegvesen og KS

Vi ser store utfordringer knyttet til plankompetansen i mange kommuner i Nord-Trøndelag, og jobbet på denne bakgrunn aktivt med å komme tidlig inn i planprosessene for å kunne bidra før planen kommer på høring.

Vi viser ellers til embetsrapporteringen under Landbruks- og matdepartementets og Klima- og miljødepartementets områder.

Vergemål

Det går fram av tildelingsbrevet for 2014 at et sentralt mål var å redusere risikoen for sentrale avvik ytterligere, og sikre at rammeverket for en velfungerende vergemålsforvaltning hos Fylkesmannen er etablert.

Til tross for utfordringene med saksbehandlingssystemet ARVE, er vi av den oppfatning at vi har etablert en fungerende vergemålsforvaltning der personer under vergemål, vergene, enslige mindreårige asylsøkere og representanter blir representanter får sakene godt behandlet og sine interesser godt ivaretatt.

Beredskap

Fylkesmannen samlet Fylkesberedskapsrådet 17. januar for gjensidig orientering om håndtering av stormene Hilde og Ivar, og for gjennomgang av læringspunkter etter hendelsen som vi hadde utarbeidet som en del av vår evalueringsrapport. Politiet, NTE og Telenor bidro med innledende betraktninger i møtet. Utkast til ROS Trøndelag ble også presentert.

Det ble gjennomført to beredskapstilsyn i starten av 2014, som var utsatt fra 2013. Vi gjennomførte videre to beredskapstilsyn på slutten av 2014. I utgangspunktet skulle vi gjennomføre fire til, men disse ble av ulike hensyn utsatt til starten av 2015.

Det ble gjennomført en egen samling for kommuner og regionale etater i Trøndelag den 8.mai om ROS Trøndelag. Oppfølgingen av ROS Trøndelag vil det jobbes videre med i 2015. Den påfølgende dagen var det en egen samling for nordtrønderske kommuner med hovedtema evaluering/læringspunkter etter større uønskede hendelser vinteren 2013/14. (Lynghvann, undersjøisk skred/flodbølge, ekstremvær og industribrann.)

Da det ikke var på plass en veileder for helhetlig ROS før mot slutten av 2014, så ble opplæring i denne ikke en del av kommunesamlingen i mai, men dette tas opp som tema på en egen samling for kommunene i mars 2015.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag hadde i 2014 ansvaret for møte i Grenseredningsrådet. Møtet ble gjennomført med god deltakelse 27-28. mai 2014.

Vi deltok med embetsledelse og fylkesberedskapssjef på Totalforsvarsmøte 28 – 29. oktober 2014.

Fylkesmannen er aktiv deltager i LRS øvingsforum i Nord-Trøndelag. Årets store LRS øvelse ble holdt 30. oktober 2014 i Stjørdal, der scenarioet var en flyulykke.

Fylkesmannens kriseplan ble grundig revidert i 2014, på bakgrunn av erfaringer fra mange uønskede hendelser og erfaring fra øvelser. Revidert kriseplan presenteres for utvidet ledergruppe 9. februar 2015.

Fylkesmannen benytter DSB-CIM og vi prioriterer å støtte særskilt de kommunene som ikke har kommet godt nok i gang med å bruke dette verktøyet.

Fylkesmannen laget egen evaluering etter Hilde og Ivar og bidro i DSB og PwC sine evalueringer etter brannene i Lærdal, Frøya og Flatanger.

Fylkesmannen er involvert i planlegging av Raket/Nødnett øvelse i 2016 som skal foregå på grensen mellom

Trøndelag og Jämtland.

I september 2014 hadde vi verifikasjon av dokumentasjon og lokaler med FSA. Rapport etter besøket er så langt ikke mottatt.

Resultater og Ressurbruk:

Embetet leverte samlet et overskudd på 2.9 millioner, en nedgang i overskuddet fra 2013 der samlet overskudd var på 4.4. millioner. Embetet har i 2014 bl.a. gjort grep knyttet til refusjoner sykepengesom gjør at vi har mer kontroll på dette i økonomistyringssammenheng.

2014 var første år hvor fylkesmannen fikk reindrift inn i sin virksomhet. En utfordring er at reindrift etter vår mening ikke er fullfinansiert. Dette bl.a. fordi man la inn 265 000 i refusjon av syke- og fødselspengesom en forutsetning i budsjettet. Man kuttet bemanningen med 0.3 årsverk (som var planlagt overført til arkiv) og kompenserte ikke arbeidsgiveravgift med kr. 160 000. Dette har fått konsekvenser for driften på området i 2013 samt at det ikke har vært mulig å ta en krone til administrativ kostnadsdekning.

Det er en økning i ressursbruk på KMD området som skyldes sammenslåingen av KMD og FAD, flytting av plan fra Miljødepartementet til KMD samt økt ressursbruk innen bl.a. bygg og justis.

Det er en økning i ressursbruk på adm/fellesoppgaver/driften fra 2013 til 2014 som bl.a. skyldes helårseffekt assisterende fylkesmann – admsjef fungerte som assisterende 6 mnd. i 2013 - samt investeringer som er foretatt i 14. Det er investert for 3 millioner i 2014 mot 1.3 millioner i 2013. Hovedårsaken til dette er investeringer knyttet til felles parkeringskapasitet som leietakerne på Statens Hus ikke har fått statsbygg til å ta annet enn delansvar for, samt flere investeringer på IKT område knyttet til backup, brannvegger, Jobb Norge, Elektronisk Kvalitetssystem, trådløst nett o.a.

Det er en betydelig økning i tilskudd til kommunene fra 84.7 millioner i 2013 til 100.3 millioner i 2014. Størst relativ økning er det innenfor Sosial- Helse og Barnevernområdet (økning på 12.3 millioner) og innenfor Oppvekst og Utdanning (økning på 7,4 millioner)

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
Klima- og miljødepartementet	kr 8 942 862,46	kr 2 601 540,74
Landbruks- og matdepartementet	kr 13 119 383,66	kr 2 667 660,58
Kunnskapsdepartementet	kr 7 212 915,67	kr 1 545 734,02
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	kr 2 601 078,85	kr 590 862,19
Justis- og beredskapsdepartementet	kr 2 224 982,14	kr 3 972 149,27
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	kr 30 607 378,54	kr 179 831,44
Arbeids- og sosialdepartementet	kr 616 954,80	kr 1 470 940,97
Helse- og omsorgsdepartementet	kr 8 523 496,84	kr 2 408 157,22
Andre	kr 5 702,79	kr 0,00
Sum:	kr 73 854 755,00	kr 15 436 876,00

IV - Styring og kontroll i embetet

Embetets planlegging, gjennomføring og oppfølging

Embetet har utarbeidet et årshjul som starter med en revidering av Strategisk Plan. Med det menes om det er områder som skal løftes opp som gjennomgående tema for alle avdelinger i påfølgende år. I 2014 ble følgende tema løftet opp:

- Tilrettelegging for gode lokale prosesser, samt koordinere ulike aktører og interessenter i gjennomføringen av kommunereformen.
- Tettere, tidligere og tydeligere dialog med kommunene i planprosesser for å bidra til vekst og utvikling i Nord – Trøndelag innenfor rammen av nasjonal politikk.
- Aktivt støtte en mer innovativ offentlig sektor i Nord – Trøndelag med tjenester av god kvalitet.
- Innføre et kvalitetssystem som reduserer embetets sårbarhet.
- Effektivisere arbeidsprosesser gjennom å fjerne unødige tidstyver

Deretter starter Virksomhetsplanarbeidet i avdelingene. Avdelingene må da klargjøre sitt bidrag til de overordnede temaene, samt utarbeide en plan for hvordan avdelingene skal svare på de forventninger som ligger til embetet og sektorene.

VP rapporteres sammen med økonomi og sykefravær tre ganger i året. Risikostyring er en integrert del av virksomhetsplanleggingen gjennom en mal, der man både skal gi en vurdering av hvorvidt det er risiko for at mål ikke nås - og en vurdering av hvilke tiltak som kan iverksettes for å minimere risiko.

De fleste områdene hvor man ser at det er behov for forsterket innsats for og nå mål gjennom året håndteres gjennom omprioriteringer innad i avdelingene, men noen ganger er det behov for å løfte tematikk på ledermøte/embetsnivå. Av tema som har hatt fokus på dette nivået i 2014 kan nevnes situasjonen innenfor vergemålsområdet der det også i 14 har vært kapasitetsutfordringer bl.a. knyttet til at støtteverktøyene fremdeles ikke fungerer optimalt. Dette får også følgekonsekvenser for bl.a. bygg og justis som ligger i samme avdeling som vergemål og arkivet som også får kapasitetsutfordringer.

Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen i embetet

Samlet vurderes kompetanse og muligheten til å få rekruttert medarbeidere til embetet som god. Vi har hatt et prosjekt gående i samarbeid med tillitsvalgte der vi over 3 år skulle jobbe med å få frigjort midler for å kunne skyte inn friske penger inn i 2.3.3/2.3.4 forhandlinger. Det ble i 2014 kjørt en ekstraordinær 2.3.4 forhandling samt at embetet også la egne midler inn i potten ved 2.3.3 forhandlingene i 2014. Samlet er det gjennom dette fordelt lønnsmidler tilsvarende en helårseffekt på over 2 millioner. Det vil bli gjennomført en ny 2.3.4 runde også i 2015 som et fjerde og siste trinn i dette prosjektet. Vi håper og tror at dette både vil redusere uønsket turnover av medarbeidere, og gjøre det lettere å rekruttere ny kompetanse uten at vi gjennom det skaper uønskede lønnsforskjeller til de medarbeiderne vi har innenfor samme fagfelt.

Embetet tok inn to traineer i 2014, den ene i administrasjonsavdelingen som jobber særlig opp mot embetsledelsen med master i statsvitenskap og den andre i oppvekst- og utdanningsavdelingen med master i rettsvitenskap.

Embetet har hatt vakanser innenfor Oppvekst og utdanningsområdet på grunn av internt opprykk i 2013 og reduserte stillinger i 2014. En av stillingene ble besatt våren 2014, men arbeidstaker tiltrådte først 1. august. Avdelingen fikk med dette tilført nødvendig kompetanse innen videregående opplæring.

Bemanningen ved Landbruksavdelingen er redusert i løpet av 2014. En stilling har delvis vært ubesatt i tillegg til at det er en nedbemanning. Dette har sammenheng med at behovene endrer seg, spesielt gjelder dette innenfor merkantile stillinger. Gode verktøy og styringssystemer og sterk prioritering av oppgaver innenfor handlingsrom i sentrale måldokument og embetsoppdrag har også bidratt til økt effektivitet. Ved ansettelser har det lyktes å ansette nye medarbeidere med høy faglig kompetanse, selv om søkingen til utlyste stillinger ikke har vært stor. Samlet vurderes kompetansen ved avdelingen til å være god. I løpet av 2014 har det blitt enda tydeligere at mer av personalressursen må rettes inn mot forvaltningskontroll og foretakskontroll, da kompleksiteten øker spesielt når det gjelder foretakskontroll.

Reindriftsavdelingen har i løpet av 2014 ansatt ny medarbeider med kompetanse om samisk språk, kultur og næring, i tillegg til utdanning som er komplementerende ift til eksisterende kompetanse ved avdelingen. Dette styrker fylkesmannens samlede kompetanse knyttet til samiske forhold.

Kommunalavdelingen fikk tildelt midler til en ny stilling i forbindelse med oppfølging av kommunereformen. Denne stillingen ble besatt fra november 2014. Avdelingen har hatt et betydelig arbeidspress i oppstartsfasen av reformen og spesielt stor ekstern aktivitet.

Vergemålsreformen har også vært krevende for avdelingen gjennom at de sentrale saksbehandlersystemene ikke har vært ferdigstilte og det har derfor vært nødvendig å tilføre ekstra ressurser for å ha tilstrekkelig kapasitet og god kompetanse.

Denne ressursituasjonen har medført at vi innenfor bygg- og justisområdet har fått en økning i saksbehandlingstiden og for store restanser i 2014. For å bøte på dette ble det i løpet av året engasjert en ny medarbeider innenfor fagområdet.

Administrasjonsavdelingen har hatt en del turnover på arkivet, knyttet til naturlig avgang. I en periode med økt saksmengde, og man i tillegg må drive en del opplæring av personell, utfordres kapasiteten. Dette har vært krevende i perioder av året og har blitt søkt håndtert gjennom en styrking av bemanningen. Vi har lyktes med å få tak i gode folk på området som gjør at vi håper situasjonen vil stabilisere seg i 2015.

Prosjekter og igangsatte tiltak knyttet til embetets systemer:

Som tidligere nevnt har det vært to områder som har pekt seg ut som satsingsområder i 14 og som videreføres i 15 – dette er Elektronisk Kvalitetshåndbok og Kontinuerlig Forbedring.

Administrasjonsavdelingen piloterte Kontinuerlig Forbedring sammen med sosial- helse og barnevernavdelingen, og har i 2014 startet et prosjekt med samme metodikk der vi har satt fokus på saksflyt vergemål – arkiv innenfor kapitalforvaltningsområdet.

Avdelingen har bistått i forhold til implementering av Elektronisk Kvalitetshåndbok gjennom bl.a. å legge til rette for to kursdager i 2014 for brukerne, samt at vi har startet et arbeid med gjennomgang av avdelingens rutiner/retningslinjer med sikte på både å redusere sårbarhet på enkeltområder og forenkle rutinene.

Avdelingen har også hatt ansvar for klarspråksatsingen i embetet.

Fylkesmannen har merket seg regjeringens forventninger til ytterligere satsing på forenklet, tydelig og klart språk. Av den grunn gjennomførte embetets interne kommunikasjonsforum en forsterket klarspråksatsing i 2014.

Denne prosessen startet med et kurs i klarspråk i regi av Arkitektst, der nærmere 40 av embetets ansatte deltok. Kurset ble filmet, og en video med presentasjon og oppgaveheftet fra kurset, er lagt ut på vårt intranett.

I etterkant av kurset har fagavdelingene selv gått gjennom noen/flere av sine maler, og en del tekster er endret på bakgrunn av dette. Språkrådet har fått oversendt en del konkrete eksempler på originale- og omskrevne brevmaler.

Klarspråk er noe vi forsøker å arbeide med kontinuerlig, men fra tid til annen gjøres en ekstra innsats - som i 2014.

Sist embetet gjorde en lignende satsing var i 2012, da man gjennomførte Språkrådets klarspråkkurs for embetene, «Fylkesmannspakka». Også den gangen reviderte vi en del brevmaler, slik at disse ble lettere å forstå for mottakerne.

Roller og rolleforståelse

I arbeidet med kommunereformen har Fylkesmannen gjennomført flere pressemøter med tre mediehus, der bakgrunn og mål for reformen er forklart. Møter med hele eller deler av ledelsen og redaksjonene er gjennomført i mediehusene NRK Trøndelag, Trønder-Avisa og Namdalsavisa. Disse møtene oppsummeres som nyttige og konstruktive av alle parter.

Fylkesmennene har bred oppgaveportefølje og mange ulike roller. For å øke kjennskapen og kunnskapen om oss, både i oppgaver og roller, har vi utviklet en brosjyre om embetet, kalt «Til beste for fylket».

Denne finnes både i trykt- og elektronisk utgave som er tilpasset PC og nettbrett.

«Til beste for fylket» ligger på våre hjemmesider:

<http://fylkesmannen.no/Nord-Trondelag/Om-Fylkesmannen/>

En av våre fem grunnverdier er åpenhet. For oss er det et mål at flest mulig skal kunne få innsyn i saker som er av stor betydning for fylkets innbyggere. Det er bakgrunnen for at embetet de senere år har overført viktige

konferanser og samlinger via nett-tv. Blant annet hadde vi direktesending fra oppstartskonferansen for kommunereformen i Nord-Trøndelag, som ble arrangert i september.

Streaming er noe embetet ønsker å satse ytterligere på. Av den grunn er det satt i gang en prosess med å gå til innkjøp av utstyr og programvare for installasjon i egne lokaler.

Oppvekst og Utdanningsavdelingen har i 2014 jobbet mye med å forbedre og effektivisere bruken av ePhorte. Dette har medført betydelig reduksjon i antall restanser og uavsluttede saker. Klarspråk har også hatt fokus, noe som har medført bedre maler, særlig innen klagebehandling. Jobben med å implementere kvalitetssystemet er i gang.

Det er foretatt en kartlegging av tidstyver ved **miljøvernavdelingen**. Oppfølgingen av kartleggingen har omfattet bl.a. effektivisering av behandlingen av saker etter plan- og bygningsloven. Det er lagt ned en betydelig innsats for å avslutte saker og følge opp restanser i forbindelse med periodisering. Det er gjennom faggruppene på miljøvernavdelingen jobbet med kvalitetssikringssystem, som omfatter bl.a. prosedyrer for saksbehandling, organisasjonsplan og sikkerhetsregler. Systemet ved miljøvernavdelingen er ennå ikke fullstendig, og arbeidet vil fortsette i 2015.

Med stadig økende saksmengde og kompleksitet på **sosial- helse og barnevernområdet** er det avgjørende viktig å ha god styring på saksprosessene. Det er god effekt av kontinuerlig forbedring som metode for å bedre både kvalitet og økte effektiviteten i saksprosessene. Sammen med post og arkiv har vi gjennomgått saksprosessen på flere områder, forbedret, forenklet og forsterket egen innsats. Dette har vi gode erfaringer med og vil fortsette dette arbeidet.

Ledelsens gjennomgang er sentral i vårt arbeid med følge opp resultatene på våre områder, gi oss god kunnskap over situasjonen og utviklingstrekk. Dette gir oss en god mulighet til å styre våre ressurser i forhold til de områder som vi skal prioritere, samtidig som vi også får fulgt opp på en presis måte om og at dette skjer. Å knytte dette sammen som grunnlag for både virksomhetsstyring og virksomhetsplanlegging er avgjørende for at vi skal kunne etterkomme de behov og oppdrag som forventes utført av oss.

Landbruksavdelingen har i 2014 hatt fokus på å forbedre og effektivisere bruken av embetets systemer. Ledelse og medarbeidere har deltatt på kurs i klarspråk, og en intern arbeidsgruppe har forbedret avdelingens maler i tråd med ny kunnskap. Det er gjennomført en kartlegging til alle avdelingens ansatte når det gjelder behov for enkle kurs og opplæring i våre verktøy. Dette har resultert i at det er lagt en plan for gjennomføring av en rekke målretta internkurs, for eksempel i bruk av ePhorte, Outlook, Excel og Lync. Det er også iverksatt en opprydding og systematisering av digitale arkiver. Jobben med å innføre elektronisk kvalitetshåndbok er også igangsatt og denne tas aktivt i bruk fra 2015. Videre er det i 2014 iverksatt arbeid med å utvikle nytt delegasjonsreglement for landbruksavdelingen.

Fylkesmannsembetet er en del av Grønn stat, og vi legger vekt på å bruke ny teknologi i vår arbeidshverdag, og forsøker å bruke video og telefon der det er mulig og hensiktsmessig. Det er et mål å redusere utslippene og kostnadene knyttet til embetets reisevirksomhet.

Det går fram av embetsoppdraget for 2014 at målsettingen er en velfungerende vergemålsforvaltning i første instans – der den lokale vergemålsmyndigheten arbeider for at interessene til barn og voksne med behov for verge samt enslige, mindreårige asylsøkere blir ivaretatt og at dette skjer med respekt for den enkeltes integritet, verdighet og selvbestemmelse.

- Til tross for utfordringene med saksbehandlingssystemet ARVE, er vi av den oppfatning at vi har etablert en fungerende vergemålsforvaltning der personer under vergemål, vergene, enslige mindreårige asylsøkere og representanter får sakene godt behandlet og sine interesser godt ivaretatt.

- I 2014 økte vi antall faste verger fra 0 ved inngangen av året til 25 ved utgangen. Viktige prioriteringer i 2015 vil bl.a. være å få på plass faste verger som dekker hele fylket samt å påse at midlene som var til forvaltning i overformynderiene er korrekt overført til Fylkesmannen.

Mange kommuner har svært gamle kommuneplaner, og antallet dispensasjonssaker er høyt. Dispensasjonssakene undergraver helhetlig og overordnet planlegging, og embetet tar opp dette temaet med kommunene ved flere anledninger, bl.a. i forbindelse med kommunebesøk.

Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer herunder merknader fra Riksrevisjonen

Fylkesmannen fikk ingen merknader knyttet til regnskap og budsjett disponering for 2013. Vi hadde dialog med riksrevisjonen om hvorvidt embetet har gode nok rutiner i forhold til offentlige anskaffelser. Spesielt knyttet til

kjøp av tjenester på miljøområdet. Dette har medført at vi har økt oppmerksomhet på terskelverdiene, som utløser krav om føring av protokoll eller offentlig anbudsinnhenting.

Embetet har også hatt en dialog med Riksrevisjonen knyttet til adgangen til å utbetale fleksitid i 2014, der vi har endret praksis.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag var ett av fire embeter hvor det ble gjennomført kontroll av «Internkontroll av vergeregnskap» for perioden 1.juli 2013 – 31.desember 2013. Ved hvert Fylkesmannsembete ble det kontrollert 25 vergeregnskap.

Tilbakemeldingen er oppsummert slik i rapporten fra Ernst&Young:

- Fylkesmannen i Nord-Trøndelag synes å ha en god forståelse av hva internkontrollen for vergeregnskapene innebærer.

- Det er riktignok avdekket enkelte avvik og områder med forbedringspotensial ved fremtidige års gjennomgang.

Etter terrorhandlingene 22. juli 2011 ble det både for årene 2011, 2012 og 2013 tildelt skjønnsmidler til oppfølging av rammede, etterlatte, pårørende og berørte. I Nord-Trøndelag ble det i 2011 tildelt 1, 6 millioner kroner til formålet, i 2012 1,1 millioner kroner og i 2013 900 000 kroner. Riksrevisjonen varslet i høsten 2014 tilsyn med Fylkesmennenes styring og kontroll av skjønnsmidlene. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag var da en av flere Fylkesmenn som det ble gjennomført tilsyn med. Tilsynet ble gjennomført 20. november 2014. Rutiner, kontroll og prosess vedrørende tildeling av disse skjønnsmidlene ble gjennomgått. Tilbakemeldingene vi fikk i tilsynsmøte med Riksrevisjonen var positive. Vi har så langt ikke mottatt annen tilbakemelding fra tilsynet.

Fylkesmannen er i epost fra DSB bedt om å rapportere på årsverk dedikert til samfunnssikkerhet og beredskap. For 2014 var det i Nord-Trøndelag ca. 3 årsverk.

Våre oppfølgingspunkter etter Styringsdialogmøte med DSB i 2014 er som følger:

Oppfølgingspunkt 1: DSB anbefaler FMNT å vurdere antall årsverk dedikert til samfunnssikkerhetsarbeidet

Embetet har økt fra 2,9 årsverk til 3,0. Det er også slik at inforrådgiver, kommunaldirektør og IT-personell bidrar med betydelige arbeidsressurser innenfor området.

Oppfølgingspunkt 2: DSB anbefaler FMNT å vurdere hvordan læringspunkter etter øvelser og uønskede hendelser skal følges opp internt, hos kommunene og hos eksterne aktører.

Embetet har akkurat hatt en grundig revisjon av vår kriseplan, og det er tatt utgangspunkt i læringspunkter etter øvelser og uønskede hendelser når denne nå er revidert. Ift kommunene så har vi etterlyst status for nødstrømsløsninger og om de har skaffet seg satellitt-telefon etter at mangel på dette ble påpekt i vår evalueringsrapport etter ekstremværene Hilde og Ivar. Det ble også satt fokus på læringspunkter etter evalueringen på vårt årlige Fylkesberedskapsrådsmøte i januar 2014. Evaluering/læringspunkter i kommunene etter håndtering av lynnbrann i Flatanger, industribrann på Steinkjer, flodbølge/skred i Namdalseid og ekstremværene Hilde og Ivar, var sentralt tema på årets kommunesamling innenfor samfunnssikkerhet og beredskap. Forbedringspunkter som vi trekker frem i øvelsesrapporter er også et viktig tema når vi er på tilsyn i kommunene.

Overholdelse av frister i plansaker

Det har tidvis vært utfordringer med å overholde fastsatt frist i dispensasjonssaker etter plan- og bygningsloven. Stor arbeidsbelastning i perioder, samt forsinkelser i embetets egen registrering av saker, har gjort at det tidvis har vært fristoversittelser for denne sakstypen. Periodisering i ephorte påvirket vår mulighet til å overholde fristene. Dette arbeidet ble slutført innen utgangen av året. I tillegg er de interne rutinene lagt om for disse sakene (som en del av embetets arbeid med kvalitetssikring og kontinuerlig forbedring), noe som bedrer situasjonen.

Arbeid med marin verneplan

Embetet har arbeidet med oppstart av verneplan for to marine områder i 2014. Disse prosessene har tatt forholdsvis mer tid/ressurser enn tilsvarende sak som ble slutført i 2013. Vi legger opp til å gjennomføre en grundig prosess, der det legges vekt på dialog med berørte parter.

Vesentlige forhold knyttet til personal, HMS mv

Medarbeiderundersøkelsen

Embetet gjennomførte høsten 2014 en ny medarbeiderundersøkelse. For å følge utviklingen over tid valgte vi å gjennomføre undersøkelsen med de samme valgfrie bolkene som vi benyttet i forrige undersøkelse, i 2012.

Enkelt avdelinger har brukt bedriftshelsetjenesten til oppfølgingen av medarbeiderundersøkelsen, mens andre har kjørt det i egen regi. Resultatene av medarbeiderundersøkelsen er både presentert for ledergruppen og tatt i samarbeidsforum, som er et partssammensatt organ der ledelse, tillitsvalgte og verneombud er representert. Flere avdelinger melder gjennom bl.a. medarbeiderundersøkelsen økt press på grunn av økt arbeidsmengde og økte opplevelser av å komme borti etiske dilemma i jobbutførelsen.

Miljøvernavdelingen gjennomførte i 2014 en organisasjonsgjennomgang, som resulterte i opprettelse av fire faggrupper ved avdelingen (plan, forurensning, vern og naturmangfold). Faggruppekoordinatorer ble tilsatt etter en intern tilsetningsprosess. Organiseringen med faggrupper er en midlertidig ordning, og faggruppekoordinatorer har en funksjonstid på to år. Landbruk har omorganisert til faggrupper tidligere og i medarbeiderundersøkelsen i 2014 gir de ansatte ved landbruksavdelingen svært gode tilbakemeldinger på egen arbeidssituasjon. Tilbakemeldingene viser også at omorganiseringen med opprettelse av interne faggrupper ledet av faggruppekoordinatorer fungerer.

Også kommunalavdelingen gjennomførte en intern prosess i 2014 som ledet til iverksetting av ny organisering fra årsskiftet 2014/2015. Avdelingen er etter dette organisert i fire faggrupper med hver sin fagansvarlige. De fire faggruppene er innenfor bygg- og justis, vergemål, samordning og kommuneøkonomi, samt samfunnssikkerhet og beredskap

V - Vurdering av framtidsutsikter

Embetets måloppnåelse vil i stor grad være preget av hvordan embetet kan bidra i og forholde seg til de pågående endringer innenfor offentlig sektor. Dette gjelder både den utredning som skal gjennomføres i forhold til oppgaver og organisering av fylkesmannsembetene som KMD har iverksatt og den utredning som fylkestingene i Nord- og Sør-Trøndelag nå gjennomfører. Embetet må også ha en aktiv holdning internt og eksternt vedrørende endringer i oppgaveporteføljen som følge av kommunereformen. Også endringer innenfor andre statlige og regionale etater og sektorer vil påvirke oppgaveløsningen. Et godt samarbeid og gode relasjoner til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, andre statlige etater, samt Fylkeskommunen og KS vil være avgjørende for å få til gode løsninger til det beste for innbyggerne i fylket.

Tjenester på helse og velferdsområdet handler om mange av innbyggerne i Nord-Trøndelag. Det er mange som trenger hjelp i ulike livsfaser. Behovet varierer, både i omfang og kompleksitet. Felles for alle er imidlertid trygghet for at tjenestene er tilgjengelige og at de er av god kvalitet. Ansvar for dette tilligger den enkelte ansvarlige, enten det er kommune eller spesialisthelsetjenesten. Fylkesmannen registrerer at det innenfor helse og omsorgstjenesten er store variasjoner i tjenestene hva gjelder bemanning, faglig kvalitet og tilgjengelighet. Å avstemme dette på en fornuftig måte hvor redusert sårbarhet i tjenestetilbudet vil være en viktig utfordring som må ivaretas i den kommende kommunestrukturen. Fylkesmannen har et kontinuerlig ansvar for å følge med på dette, både områdeovervåking og i forhold til å sikre rettsikkerhet for den enkelte borger. Når kommunen nå er inne i prosesser rundt fremtidens kommunestruktur er det svært viktig å ha tydelig fokus på de tjenester som skal leveres, også i fremtiden. Det er viktig å være svært oppmerksom på at tryggheten rundt tilgjengelighet og kvalitet ikke settes i spill å skaper unødig usikkerhet og utrygghet for borgere generelt og de mest utsatte spesielt.

Fylkesmannen har prioritert innsats overfor barn og unge de senere år. Dette fordi vi over tid har sette betydelige utfordringer, spesielt overfor utsatte grupper. Behovene for tjenester er til dels store, hvor vi registrerer at det er svært mange aktører som bidrar. Dette gir store utfordringer i å sikre samtidige tjenester som også oppleves som tilgjengelige overfor de brukere som trenger dem. I dag fremstår dette i for stor grad som fragmentert, hvor ansvaret deles av mange aktører - både i den enkelte kommune, fra spesialisthelsetjeneste og andre samarbeidsaktører. Dette må få særlig oppmerksomhet fremover, slik at de mennesker dette gjelder opplever tjenestene som både tilgjengelige og samtidige.

Frafallet i vg skole har over år vært en stor utfordring. Selv om det har vært jobbet godt og mye med dette fra mange aktører i Nord-Trøndelag, ser Fylkesmannen at det fortsatt er betydelig frafall. Antall barn under offentlig omsorg øker hvert år, samtidig som utfordringene med å komme tidlig inn også øker. Det er mange aktører som både skal, kan og ønsker å bidra. Å sikre at dette ses i sammenheng, både for aktørene selv, men ikke minst for enkeltmenneske er derfor viktig. Det er derfor nødvendig å spørre seg om det er for mange aktører, for mye oppdelt mellom stat, kommune og andre aktører som igjen bidrar til at dette arbeidet ikke går så godt som en kanskje kunne forvente.

Fylkesmannen vil ha fokus på å videreutvikle den kompetansen vi har, og må ha, innen oppvekst og utdanningsavdelingen - herunder forvaltningskompetanse, veiledning og utviklingsarbeid. Kommunene er i en omstillingsfase og har for tiden store utfordringer med å følge opp alle satsninger og tiltak fra sentrale myndigheter. Tilsynstrykket må derfor vurderes fra år til år. Det nye felles nasjonale tilsynet viser at kombinasjonen med mer veiledning og tilsyn er en riktig utvikling, men er krevende i forhold til kapasitet. Gjennom å kombinere god veiledning med tilsyn oppnår vi færre lovbrudd og følgelig bedre regeletterlevelse. Dermed får barn og unge ivaretatt sine rettigheter på en god måte.

Tilgangen på relevant kompetanse er avgjørende for miljøvernavdelingens evne til å kunne løse sitt samfunnsoppdrag. For å kunne rekruttere og beholde kompetanse er embetet avhengig av å være en attraktiv arbeidsgiver. Muligheten til å kunne tilby konkurransedyktig lønn er avgjørende.

Fagmidlene som Miljødirektoratet tildeler gir grunnlag til å følge opp sentrale oppgaver på miljøområdet. Midlene har bl.a. vært brukt til å finansiere tidsavgrenset engasjement og kjøpe tjenester på områdene trua og sårbare arter og naturtyper, fremmede arter og verneområder. Omfanget av tildelingen av fagmidler avgjør aktiviteten på fagområdet framover.

Fordelingen av oppgaver mellom kommune og stat vil påvirke miljøvernavdelingens arbeid framover. Kommunereformen vil ha betydning også for miljøvernavdelingen. F.eks. er kommunene nå gitt tilbud om å overta forvaltningsansvaret for verneområder i egen kommune.

Fylkesmannen mener den viktigste utfordringen i årene som kommer innenfor reindriftsområdet vil være å følge

opp og utvikle dialogen og samhandlingen med reindriftsutøverne. Tillit mellom næringen og forvaltningen er en forutsetning for å lykkes med mange av de oppdragene fylkesmannen får på reindriftsområdet. Fylkesmannen har som mål å være mer synlig på reindriftenes praktiske arenaer. Arbeidet med å ivareta robustheten i den sørsamiske reindriften er viktig. Vi vil derfor prioritere arbeidet med å sikre reinbeitearealer og redusere tap. Reinbeitedistriktene har også et selvstendig ansvar for å tilrettelegge for god planlegging gjennom gode distriktsplaner, deltakelse i planprosesser mv.

Vi har en målsetting om å kunne yte bedre veiledning om optimal produksjon av reinkjøtt og om muligheter for utvikling av reindriftsbaserte tilleggsnæringer.

Vi ser også at det er behov for bedre kompetanse knyttet til rettighetsspørsmål. Dette kan vi oppnå enten ved kompetanseheving av egne ansatte, eller ved å knytte til oss eksterne aktører.

VI - Årsregnskap

Endringer i rapporteringspakken fra forrige utgave

Følgende oppstillinger fra årsregnskapet, jf. rundskriv R-115 *Utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap*, er tatt inn i rapporteringspakken:

For bruttobudsjetterte virksomheter

- Oppstilling av bevilgningsrapportering
  - Note A Forklaring av samlet tildeling
  - Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år
- Oppstilling av artskontorrapporteringen

For nettobudsjetterte virksomheter

- Oppstilling av bevilgningsrapportering
  - Note A Forklaring på samlet tildeling

Datoen i rapporteringspakken er oppdatert til 31.12.2014.

Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsår 2014							
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merutgift (-) og mindretutgift
0525	Fylkesmannsembetene - driftsutgifter	01	Driftsutgifter	1	76.720.000	77.614.398	-894.398
0525	Fylkesmannsembetene - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	2	307.000	4.448.027	-4.141.027
0225	Tiltak i grunnopplæringen - driftsutgifter	01	Driftsutgifter	3	175.000	208.685	
0225	Tiltak i grunnopplæringen - særskilte driftsutg	21	Spesielle driftsutgifter		1.000.000	960.866	
0225	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen	63	Diverse		1.876.000	1.872.539	
0225	Tilskudd til oppl. av barn og unæ i statl. avsh	64	Diverse		3.235.000	3.234.515	
0225	Tilskudd til leirskoleopplæring	66	Diverse	4	1.155.000	923.260	
0226	Kvalitetsutvikling i grunnskolen	21	Spesielle driftsutgifter	5	6.888.185	6.664.270	
0226	Kvalitetsutvikling i grunnskolen - videreutda	22	Diverse	6	13.049.910	12.998.706	
0231	Barnehager - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	7	4.980.000	4.319.360	
0310	Tilskudd til tros- og livssynsamfunn	70	Tilskudd	8		701.338	
0469	Vergemålsordningen - driftsutgifter	01	Driftsutgifter	20	5.691.698	5.352.002	
0469	Vergemålsordningen - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	9		364.938	
0470	Fritt reisetid	71	Tilskudd	10		2.539.865	
0571	Rammetilskudd til kommuner - spes. driftsutg	21	Spesielle driftsutgifter	11	300.000	300.000	
0621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inklude	21	Spesielle driftsutgifter	12	1.936.680	1.968.271	
0621	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte	63	Diverse		2.843.883	2.823.883	
0718	Rusmiddelforebygging - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		430.000	330.691	
0719	Annet folkehelsearbeid - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		25.000	25.000	
0734	Særskilte tilskudd til psykisk helse og ruslital	01	Driftsutgifter	13		1.380.222	
0761	Onsorgstjeneste - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		591.000	585.774	
0761	Tilskudd til omsorgstjenester	60	Diverse		5.299.100	5.299.100	
0762	Primærhelsetjeneste - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		100.000	100.000	
0762	Primærhelsetjeneste - forebyggende helsetjen	60	Diverse		1.530.000	1.530.000	
0762	Forebygging av uønsket svangerskap og abor	73	Tilskudd		480.000	480.000	
0763	Ruslital - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		449.500	449.500	
0763	Ruslital - kommunalt rusarbeid	61	Diverse		9.465.985	9.465.985	
0764	Psykisk helse - psykisk helsearbeid	60	Diverse		1.822.541	1.822.541	
0769	Uredningsvirksomhet mv - spesielle driftsutg	21	Spesielle driftsutgifter		1.000.000	1.000.000	
0781	Forsøk og utvikling mv - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	14		3.869	
0783	Personell - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	15	870.000	871.728	
0854	Tiltak i barne- og ungdomsvernet - spes. drift	21	Spesielle driftsutgifter	16	938.162	928.167	
0854	Kommunalt barnevern	60	Diverse		16.922.983	16.922.983	
1144	Miljørettet prosjektarbeid m.m.	77	Tilskudd		235.000	235.000	
1147	Reindriftsforvaltningen - driftsutgifter	01	Driftsutgifter	17	3.085.000	3.028.929	
1147	Reindriftsforvaltningen - større utstyrsanskaf	45	Større utstyrsanskaffelser og vedli	17	700.000	650.415	
1400	Miljøverndepartementet - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		425.000	438.733	
1410	Spesielle driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		568.000	565.987	
1420	Miljødirektoratet - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		711.125	713.817	
1420	Miljødirektoratet - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		4.587.000	4.572.357	
1420	Statlige vannmiljøtiltak	22	Diverse		1.125.000	1.122.003	
1420	Tiltak i verneområder	31	Diverse		1.936.250	1.953.586	
1420	Statlige erverv, nytt skogvern	35	Diverse		180.000	180.000	
1420	Tilskudd til vannmiljøtiltak	70	Tilskudd		715.000	825.000	
1420	Erstatning for beitedyr tatt av rovdyr	72	Tilskudd	18	20.000.000	18.689.249	
1420	Forebyggende og konfliktdempende tiltak i r	73	Tilskudd	19	7.300.000	7.801.363	
1420	Verdensarvområder, kulturlandskap og verdi	81	Diverse		91.000	91.000	
1420	Tilskudd til prioriterte arter og utvalgte naturt	82	Diverse		940.000	985.000	
1420	Nasjonale parksentre og andre naturinfo.sentre	85	Diverse		700.000	700.000	
1425	Tilskudd til fiskeformål	70	Tilskudd		365.000	304.238	
1425	Tilskott til vilføremål	71	Tilskudd		550.000	550.201	
Sum utgiftsført					204.296.002	211.897.363	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3525	Inntekter ved oppdrag	01	Driftsinntekter		4.465.631	4.465.631
3525	Ymse inntekter	02	Ymse		1.097.027	1.097.027
3525	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	15	Refusjon av arbeidsmarkedstiltak		4.339	4.339
3525	Refusjon av fødsels- og adopsjonspenger	16	Refusjon av foreldrepenger		644.222	644.222
3525	Refusjon av sykepenger	18	Refusjon av sykepenger		2.071.251	2.071.251
4147	Refusjon av fødsels- og adopsjonspenger	16	Refusjon av foreldrepenger		100.450	100.450
5309	Tilfeldige inntekter, ymse	29	Ymse		172.020	
5700	Arbeidsgiveravgift	72	Arbeidsgiveravgift		9.465.086	
Sum inntektsført					0	18.020.026

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet				193.877.337	
Kapitalkontoer					
60073601	Norges Bank KK /innbetalinger			14.743.138	
60073602	Norges Bank KK/utbetalinger			-209.323.527	
715217	Endring i mellomværende med statskassen			703.052	
Sum rapportert					0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (201414)				
Konto	Tekst	2014	2013	Endring
6260	Aksjer	0	0	0
715217	Mellomværende med statskassen	-3.750.257	-4.453.309	703.052

Virksomhet: A8 - Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Note bevilgningsrapport

I bevilgningsrapporten har vi i kolonnen "Note" angitt tall for å vise til forklaringer. Forklaringene er listet opp her. Vi viser for øvrig til note A og B.

Nr	Merknad
1	Må i tillegg sees mot inntektskapitlet 3525.
2	Gjelder i hovedsak Statens Hus. Må sees opp mot kap. 3525 post 01
3	I rapportering for 2. tertial har vi rapportert underforbruk på kr. 47.000,-. 19. desember (viser til fullmaktsbrev) reduserer UDIR vår fullmakt med kr. 74.000,-. Deler av de inndratte midlene ble brukt i 2. tertial. Vi har vært i kontakt med Arne Eltvik samme dag (19.12.14) og fått beskjed at overforbruket er i orden. Det er imidlertid betenkelig at direktoratet trekker midler som allerede er tildelt og brukt.
4	FM har mottatt prognoser for høst 2014. Det viste seg at reelle gjennomføring av leirskole var i mindre omfang enn prognosene tilsier. Vi har meldt mindre behov til Utdanningsdirektoratet i desember, men det var ikke behov for omdisponering av midlene mellom embetene.
5	Tildelingen var inntil kr. 200.000,-. Faktiske kostnader for gjennomføring av oppdraget var kr. 123.025,20. FM har ikke brukt hele tildelingen. Den har kommet så sent på året, slik at vi ikke kunne belaste vårt lønnsregnskap. Vi skal søke om å overføre midlene til neste år. Namsskogan kommune har returnert kr.111.291,- pga. utsatt deltagelse i satsingen. Dette beløpet skal ikke Fylkesmannen bruke i år. Forbruket skyldes feilberegning av sykepenger.
6	FM i Nord-Trøndelag har brukt kr.31.250,- for lite. Grunnen til underforbruket er ulike satser for arbeidsgiveravgift i vårt fylke.
7	Planlagt prosjekt omkring pedagogisk utviklingsarbeid i barnehagen ble utsatt til 2015. Det er søkt om overføring kr. 500.00 til gjennomføring i 2015.
8	Åpen fullmakt
9	Åpen fullmakt. Gjelder Godtgjøring verger
10	Åpen fullmakt
11	Kommunereformen
12	Overforbruk skyldes at refusjon sykepenger er hensyntatt, men bokført på annet kapittel
13	Åpen fullmakt
14	Åpen fullmakt
15	Overforbruk skyldes at refusjon sykepenger er hensyntatt, men bokført på annet kapittel
16	Overforbruk skyldes at refusjon sykepenger er hensyntatt, men bokført på annet kapittel
17	Reidriftsavdelingen har sett post 01 og 45 under ett og da er de i ballanse
18	Rovviltnemda tildelte 1 mill i brev datert 22.09.2014. Av dette fikk Nord-Trøndelag kr 491.668. Midlene skulle komme som en supplerende tildeling fra Miljødirektoratet. Denne tildelingen fikk aldri Nord-Trøndelag
19	Erstatning sau og rein. Det ble ikke utbetalt så mye erstatning som FM fikk tildelt.
20	Det Det ble iverksatt kapasitetsøkende tiltak sent i året 2014 som vil få kostnadmessig effekt i 2015. Søkte derfor om å få overført midler tilsvarende mindreforbru, men fikk avslag.

Virksomhet: A8 - Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

Note A Forklaring av samlet tildeling			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0525-01	4.431.000	72.289.000	76.720.000
0525-21	307.000		307.000
xxxxxx			0
xxxxxx			0

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hht avgitte belastningsfullmakter	Merutgift(-)/ mindre utgift etter avgitte belastningsfullmakter	Standard refusjoner på inntektspostene 15-18	Merinntekter iht merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
052501	Tildelingsbrev	-894.398		-894.398	2.719.812	1.097.027			2.922.441	3.836.000	2.922.441
052521	Tildelingsbrev	-4.141.027		-4.141.027		4.465.631			324.604	[5% av årets tildeling i note A]	324.604
022621	Belastningsfullmakt	223.915		223.915					223.915	[5% av årets tildeling i note A]	223.915
23.121	Belastningsfullmakt	660.640		660.640	Ikke aktuell				660.640		500.000

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se rundskriv R-2/2013 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter**Tildelingsbrev kapittel og post 052501**

Mindreforbruket skyldes i hovedsak disse forholdene:

* Vi hadde mye sykdom blant ansatte og det førte til mye større sykepengerefusjoner enn budsjettet

* Vi hadde innsparinger på lønn som følge av vakanser og «flytting» av ansatte fra kap. 0525 til andre fagkapitler under veis i året

* Større inntekter enn budsjettet i forhold til tilhørende utgifter

Beløpet vi søker overført skal gå til styrking av aktivitet knyttet til ovennevnte kapittel og post. Vi er i en omstillingsprosess som startet i 2013 og sluttføres i 2015 for å frigjøre midler til lønnsforhandlinger for å rekrutere/beholde konkurranseutsatt arbeidskraft.

Tildelingsbrev kapittel og post 052521

Aktiviteten her er i hovedsak knyttet til drift av fellestjenesten i Statens Hus. Det er ikke noen tildelinger knyttet til driften. Kontantprinsippet gjør at vi får forskyvninger i inntekter/utgifter mellom år. I 2013 hadde vi en merinntekt på kr. 307.000 som vi fikk overført til i år. I år har vi en merinntekt på kr. 324.604 som vi søker om å få overført til 2015. Overføringen går til drift av fellestjenesten.

Belastningsfullmakt kapittel og post 022621

Tildelingen var inntil kr. 200.000,-. Faktiske kostnader for gjennomføring av oppdraget var kr. 123.025,20. FM har ikke brukt hele tildelingen. Den har kommet så sent på året, slik at vi ikke kunne belaste vårt lønnsregnskap. Vi søker om å overføre midlene til neste år. Namsskogan kommune har returnert kr.111.291,- pga. utsatt deltagelse i satsingen. Dette beløpet skal ikke Fylkesmannen bruke i år. Forbruket skyldes feilberegning av sykepenger.

Belastningsfullmakt kapittel og post 022622

Total bevilgning var på kr. 4.980.000. Forbruk var kr. 4.319.360. Kr. 500.000 var avsatt til ett prosjekt knyttet opp mot pedagogisk utviklingsarbeid i barnehagen. Prosjektet ble utsatt til 2015 og det er i den forbindelse søkt om overføring av disse midlene.

Vi viser også til "Note Bevilgningsrapport" hvor vi har merknader til flere bevilgninger.

Oppstilling av artskontorrapporteringen for 2014

	Note	201414	201314
Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0	807.790
Salgs- og leieinnbetalinger	1	5.562.548	2.633.456
Andre innbetalinger	1	0	0
Innbetaling av finansinntekter	1	110	110
<i>Sum innbetalinger</i>		5.562.658	3.441.357
Utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	2	79.876.696	71.544.203
Offentlige refusjoner vedrørende lønn	2	-2.820.262	-3.027.191
Utbetalt til investeringer	3	3.067.488	1.310.282
Utbetalt til kjøp av aksjer		0	0
Andre utbetalinger til drift	4	28.571.105	22.922.787
Utbetaling av finansutgifter	4	0	0
<i>Sum utbetalinger</i>		108.695.027	92.750.081
Netto rapporterte utgifter til drift og investeringer		103.132.369	89.308.725
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m,m,	5	0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	6	100.382.074	84.729.197
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer til andre</i>		100.382.074	84.729.197
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
5700 Folketrygdens inntekter - Arbeidsgiveravgift		9.465.086	8.424.186
5309 Tilfeldige inntekter (gruppeliv m,m)		172.020	152.669
<i>Sum inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler</i>		9.637.106	8.576.854
Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		193.877.337	165.461.067
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		201414	01.01,2014
Fordringer (legg til linjer og vis på konto)	7	219.707	367.211
Kasse (legg til linjer og vis på konto)	7	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank (legg til linjer og vis på k	7	0	0
Skyldig skattetrekk	7	-3.452.693	-2.811.924
Skyldige offentlige avgifter (legg til linjer og vis på konto)	7	0	0
Annen gjeld (legg til linjer og vis på konto)	7	-517.271	-2.008.596
Sum mellomværende med statskassen		-3.750.257	-4.453.309

Note 1 Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet 2014

	201414	201314
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Byggesaksgebyr	0	0
Tilsynsavgift elsikkerhet	0	0
Gebyrer / avgift omsetning produksjon sprengstoff første omsetningsledd	0	0
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra statlige virksomheter	0	707.790
Tilskudd fra kommunale og fylkeskommunale etater	0	100.000
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	807.790
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Inntekter fra oppdragsvirksomhet, avgiftspliktig	-1.850	0
Salgsinntekt tjenester, avgiftsfri	5.564.398	2.633.456
Sum salgs- og leieinnbetalinger	5.562.548	2.633.456
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	110	110
Valutagevinst (agio)	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	110	110
Sum inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet	5.562.658	3.441.357

Merknader:

Salgs- og leieinnbetalinger:

Etter merknader fra Riksrevisjonen endret vi på inntektsføring av en del kompensasjoner som i 2013 var ført på 0525-01 til 3525-02. Dette har ingen innvirkning på årsresultatet.

Landbruksavdelingen har vesentlig mindre inntekter i år pga redusert utleie av arbeidskraft.

Note 2 Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter og innbetalinger av offentlige refusjoner vedrørende lønn 2014

	201414	201314
<i>Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter</i>		
Lønninger	66.700.388	59.600.422
Arbeidsgiveravgift	9.465.086	8.424.186
Pensjonsutgifter*	0	0
Andre ytelser	3.711.222	3.519.595
Sum utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	79.876.696	71.544.203
<i>* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.</i>		
<i>Offentlige refusjoner vedrørende lønn</i>		
Sykepenges og andre refusjoner	2.820.262	3.027.191
Sum offentlige refusjoner vedrørende lønn	2.820.262	3.027.191
Antall årsverk:	116	108

Lønninger:

Auken skyldes flere ansatte og lønnsoppgjør. 2.3.4-forhandlingene som ble gjennomført i 2014 og embetets egenfinansierte andel av 2.3.3-forhandlingene vil ha en helsårseffekt på ca. 1,5 millioner kroner 2015.

Andre Ytelser:

Er i hovedsak ytelser til til sensorer, kontrollkommisjoner, nemder, styrer og råd. Det er ikke ytelser til egne ansatte

Offentlige refusjoner vedrørende lønn

Refusjon av sykepenges har gått ned ca. 7%

Note 3 Utbetalt til investeringer 2014

	201414	201314
Immaterielle eiendeler og lignende	279.411	188.103
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Nasjonaleiendom og kulturminner	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	2.466.986	1.120.062
Andre utgiftsførte investeringer (*)	321.091	2.117
Sum utbetalt til investeringer	3.067.488	1.310.282
<i>(*) Spesifiseres ytterligere dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet</i>		

Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende

Økningen skyldes ekstraordinære innkjøp av IKT-utstyr (ca kr. 800.000) og vår andel av utvidelse av parkeringsarealet ved Statens Hus (kr. 490.000)

Note 4 Andre utbetalinger til drift og utbetaling av finansutgifter 2014

	201414	201314
<i>Andre utbetalinger til drift</i>		
Husleie	1.288.726	-1.005.710
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	534.283	24.250
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	3.585.905	3.232.654
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	54.560	61.239
Mindre utstysanskaffelser	199.302	103.673
Leie av maskiner, inventar og lignende	1.664.165	690.126
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne:	7.844.135	8.534.178
Reiser og diett	3.104.226	2.658.903
Øvrige driftsutgifter (*)	10.295.804	8.623.473
Sum andre utbetalinger til drift	28.571.105	22.922.787
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	0
Agiotap	0	0
Andre finansutgifter	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	0
(*) Bør spesifiseres ytterligere dersom det er vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet		

Husleie:

Hovedforklaringene husleien er kr. 6.860.000 og fratrukk for brukerbetaling til fellestjenesten i Statens Hus med kr. 5.641.000.

Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne:

Advokater	2.326.834
Innleid personell fra vikarbyrå o.l.	60.477
Kjøp av andre fremmede tjenester	4.393.568
Kjøp av tjenester til løpende driftsoppgaver, IK	292.914
Sakkyndige - andre partsutgifter	25.174
Saksomkostninger	296.349
Tolker	183.350
Verges - honorarer og utgifter	265.469
Totalsum	7.844.135

Note 5 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten 2014

	201414	201314
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 6 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten 2014

	201414	201314
Tilskudd til kommuner	0	45.146.840
Tilskudd til fylkeskommuner	0	2.296.250
Tilskudd til kommuner	63.780.612	0
Tilskudd til fylkeskommuner	2.938.000	0
Tilskudd til private	27.258.253	27.859.150
Tilskudd til organisasjoner	3.368.478	4.429.053
Tilskudd til statsforvaltningen	3.036.732	4.997.904
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	100.382.074	84.729.197

Merknad:

Det er en auke i utbetaling av tilskudd på ca kr. 18.634.000

Kunnskapsdepartementet ca. kr.: 7.463.749 økning skyldes:

- * Rgjeringens satsing på videreutdanning av lærere – kompetanse for kvalitet og dekning av vikarutgifter
- * Rgjeringens satsing på ungdomstrinnet – Ungdomstrinn i utvikling.

Helsedepartementet ca kr. 12.359.000 og skyldes:

* Økningen på Sosial – Helse og Barnevernområdet skyldes at midler på rusområdet - 7410, i 2013 var lagt inn i den kommunale rammen, mens det i 2014 igjen ble gitt som tilskudd. Dette var en økning på 6.375.923.

* Videre er det gitt en økning i forhold til barnefattigdom på kr. 691 000

* På barnevernssiden er rammen til stillinger i tjenesten økt med kr 2.740 169 og tilskudd til etablering av interkommunal barnevernstjeneste er gitt med 1.155 000,-

* Tilskuddet til tiltak for å bedre situasjonen til mennesker med kroniske lidelser er økt med ca 400 000,-

Klima og miljødepartementet en reduksjon på omkring kr. 4.644.398 og skyldes:

- * Reduksjoner i og bortfall av belstningsfullmakter
- * Mindre søknader fra kommunene

Note 7 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen 2014

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	201414	201414	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Finansielle anleggsmidler*	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	37.311	0	37.311
Andre fordringer	219.707	219.707	0
Kasse og bank	0	0	0
<i>Sum</i>	257.018	219.707	37.311
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	17.563	0	17.563
Skyldig skattetrekk	-3.452.693	-3.452.693	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-517.271	-517.271	0
<i>Sum</i>	-3.952.401	-3.969.964	17.563
Langsiktige forpliktelser			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Sum	-3.695.383	-3.750.257	54.874

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 7 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Forretnings- kontor	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
<i>Aksjer</i>								
Selskap 1								
Selskap 2								
Balanseført verdi 31.12.2014								0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.